Република Србија

Годишњи извештај

Координационог тела за ефикасну заштиту права интелектуалне својине за 2025. годину

Београд, 2026. година

Техничка и редакцијска обрада:

Завод за интелектуалну својину Републике Србије

Кнегиње Љубице 5, Београд

zis@zis.gov.rs

Београд, 2026. година

САДРЖАЈ

УВОД 4

1. ПРАВНИ ОСНОВ 5

2. О КООРДИНАЦИОНОМ ТЕЛУ 5

3. АКТИВНОСТИ КООРДИНАЦИОНОГ ТЕЛА И РАДНИХ ГРУПА 6

4. КЉУЧНИ НАЛАЗИ О СПРОВОЂЕЊУ ПРАВА ИНТЕЛЕКТУАЛНЕ СВОЈИНЕ У 2025. ГОДИНИ, ПО НАДЛЕЖНИМ ОРГАНИМА 8

4.1. Управа царина 8

4.2. Министарство унутрашње и спољне трговине 12

4.3. Објединьени подаци Управе царина и Сектора тржишне инспекције у погледу поступака и задржавања, односно одузимања производа, због сумње у повреду права интелектуалне својине. 19

4.4. Министарство здравља 21

4.5. Министарство унутрашњих послова 22

4.6. Врховно јавно тужилаштво 33

4.7. Судови 35

5. ПРЕДЛОГ МЕРА ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ ЗАШТИТЕ ПРАВА ИНТЕЛЕКТУАЛНЕ СВОЈИНЕ 40

5.1. Јачање институционалних капацитета органа за спровођење права интелектуалне својине 40

5.2. Унапређење законског оквира за ефикасније сузбијање повреда права интелектуалне својине 40

5.3. Обезбеђивање одговарајућих услова за складиштење привремено одузете робе 41

5.4. Системско решавање питања уништавања кривотворене робе која има карактер опасног отпада 42

УВОД

Сврха овог извештаја јесте да информише Владу Републике Србије о раду Координационог тела за ефикасну заштиту права интелектуалне својине у 2025. години, као и да пружи преглед актуелног стања и трендова у области спровођења права интелектуалне својине од стране надлежних органа у Републици Србији. Поред тога, извештај садржи предлоге мера Влади Републике Србије које је утврдило Координационо тело у циљу ефикасног спровођења права интелектуалне својине.

Приликом израде овог документа коришћени су статистички подаци достављени Заводу за интелектуалну својину од стране надлежних органа за спровођење права интелектуалне својине. Статистички подаци за 2025. годину се налазе у прилогу овог извештаја и чине његов саставни део.

1. ПРАВНИ ОСНОВ

Правни основ за поступање Координационог тела за ефикасну заштиту права интелектуалне својине у Републици Србији је Одлука о образовању Координационог тела за ефикасну заштиту права интелектуалне својине у Републици Србији („Службени гласник РС” број: 86/2021 и 101/2024), коју је донела Влада Републике Србије.

Координационо тело за ефикасну заштиту права интелектуалне својине у Републици Србији (у даљем тексту: Координацино тело) обавља своју делатност у континуитету од 2014. године, када је формирано Одлуком о образовању Координационог тела за ефикасну заштиту права интелектуалне својине у Републици Србији. Одлуку је донела Влада Републике Србије, а објављена је у „Службеном гласнику РС”, број: 121/2014 од 30. октобра 2014. године.

Задатак Координационог тела је да прати и усмерава послове из делокруга више органа државне управе надлежних за послове спровођења права интелектуалне својине ради обезбеђивања ефикасне заштите права интелектуалне својине.

Сагласно тачки 4. Одлуке, Координационо тело подноси Влади Годишњи извештај о раду за претходну годину. Завод за интелектуалну својину припрема овај извештај имајући у виду да обавља стручне и административно-техничке послове за потребе Координационог тела према тачки 5. Одлуке.

2. О КООРДИНАЦИОНОМ ТЕЛУ

Тачком 3. Одлуке прописано је да Координационо тело чине председник и чланови Координационог тела.

Председник Координационог тела је директор Завода за интелектуалну својину, а чланови Координационог тела су лица одређена према положају, и то: помоћник министра привреде - Сектор за привредна друштва и привредне регистре, помоћник министра унутрашње и спољне трговине - Сектор тржишне инспекције, помоћник директора Управе царина - Сектор за контролу примене царинских прописа, помоћник министра здравља - Сектор за инспекцијске послове, начелник Одељења за сузбијање привредног криминала, Служба за сузбијање криминала, Управа криминалистичке полиције у Министарству унутрашњих послова, начелник Одељења за борбу против електронског криминала, Служба за борбу против високотехнолошког криминала у Министарству унутрашњих послова, јавни тужилац Врховног јавног тужилаштва и судија Привредног апелационог суда.

Координационо тело је 8. октобра 2021. године, у складу са тачком 3. став 4. Одлуке, образовало две радне групе и то: Стручну радну групу за прикупљање и анализу података и идентификацију трендова повреда права интелектуалне својине и Радну групу за координацију сузбијања повреда права интелектуалне својине.

На седници Владе Републике Србије одржаној 20. децембра 2024. године донета је Одлука о измени одлуке о образовању Координационог тела за ефикасну заштиту права интелектуалне својине, којом су чланови Координационог тела постали и: судија Привредног апелационог суда, јавни тужилац Врховног јавног тужилаштва, као и начелник Одељења за сузбијање привредног криминала, Служба за сузбијање криминала, Управа криминалистичке полиције у Министарству унутрашњих послова. Истом одлуком из чланства Координационог тела избрисан је представник Пореске управе Министарства финансија, будући да је од 6. октобра 2022. године надлежност за утврђивање повреде права интелектуалне својине на рачунарском софтверу и базама

података пренета из надлежности Пореске управе у надлежност Министарства трговине, телекомуникација и туризма – Сектор тржишне инспекције, чије је име промењено у Министарство унутрашње и спољне трговине, изменама и допунама Закона о министарствима које су ступиле на снагу 22. октобра 2022. године.

Подршку Координационом телу и његовим радним групама пружа Група за развој заштите интелектуалне својине, формирана 31. марта 2023. године од стране Завода за интелектуалну својину.

3. АКТИВНОСТИ КООРДИНАЦИОНОГ ТЕЛА И РАДНИХ ГРУПА

У извештајном периоду, Координационо тело је одржало три састанка, 30. јануара, 23. јула и 22. децембра 2025. године. Радна група за координацију сузбијања повреда права интелектуалне својине одржала је три састанка, 2. јуна, 28. октобра и 10. децембра 2025. године, док је Стручна радна група за прикупљање и анализу података и идентификацију трендова повреда права интелектуалне својине одржала два састанка, 21. маја и 29. децембра 2025. године.

Тело	**Број састанака**
Координационо тело	3
Радна група за координацију сузбијања повреда ИС	3
Стручна радна група за анализу података	2
Укупно	**8**

Табела: Број одржаних састанака Координационог тела и радних група у 2025. години

На повећан број активности Координационог тела током извештајног периода утицало је и спровођење активности актуелног пројекта Европске уније: „Подршка ЕУ за унутрашње тржиште – ЕУ4ИМ”, који је започео у новембру 2023. године.

У оквиру пројекта организовани су и бројни састанци са представницима надлежних институција у мањим форматима, ради планирања програма обука, а у децембру 2025. године, започета је и реализација пилот-пројекта усмереног на унапређење откривања и истраживања повреда права интелектуалне својине у онлајн продаји. У оквиру ове активности одржана је радионица на којој су учествовали представници већег броја државних органа (Министарство унутрашњих послова, Министарство здравља, Министарство унутрашње и спољне трговине, Управа царина, Више јавно тужилаштво у Београду, Врховни суд, Регулаторна агенција за електронске комуникације и поштанске услуге, Министарство информисања и телекомуникација и Завод за интелектуалну својину), са циљем идентификовања приоритетних области за

поступање, препрека у спровођењу права у дигиталном окружењу и могућих модела сарадње са носиоцима права и другим релевантним актерима.

У оквиру пројекта су током 2025. године одржане и специјализоване обуке за судије и јавне тужиоце, које су биле посвећене праву Европске уније у области жигова, дизајна, ознака географског порекла и кривичноправне заштите права интелектуалне својине, на које су позвани и представници других органа за спровођење права интелектуалне својине**.**

У 2025. години је у оквиру пројекта „ЕУ4ИМ" започет развој интернет платформе са статистичким подацима о спровођењу права интелектуалне својине, која за сврху има прикупљање података органа за спровођење права интелектуалне својине и генерисање статистичких извештаја, по узору на извештаје који се у истој области праве на нивоу Европске уније. Представници органа за спровођење права интелектуалне својине чији ће се подаци похрањивати у оквиру ове платформе учествовали су са представницима пројекта и Заводом за интелектуалну својину на више састанака посвећених развоју ове платформе.

У оквиру конференције одржане 25. новембра 2025. године поводом обележавања 105 година Завода за интелектуалну својину, на којој су учествовали представници многобројних институција из земље и иностранства, одржан је панел о спровођењу права интелектуалне својине. На панелу су учествовали представници органа за спровођење права интелектуалне својине из Привредног апелационог суда, Управе царина, Министарства унутрашњих послова и Вишег јавног тужилаштва, где су, заједно са представником Агенције за лекове и медицинска средства и иностраним стручњаком из фудбалске организације Ла лига, представили рад својих институција и случајеве из праксе у области спровођења права интелектуалне својине.

Снимак панела и читаве конференције је јавно доступан на Јутјуб каналу[1] Завода за интелектуалну својину, са циљем информисања јавности о активностима органа

[1] https://www.youtube.com/watch?v=wCk3TfTL-y4

надлежних за спровођење права интелектуалне својине и подизања свести јавности о штетности кривотворења и пиратерије.

4. КЉУЧНИ НАЛАЗИ О СПРОВОЂЕЊУ ПРАВА ИНТЕЛЕКТУАЛНЕ СВОЈИНЕ У 2025. ГОДИНИ, ПО НАДЛЕЖНИМ ОРГАНИМА

4.1. Управа царина

Управа царина је један од кључних органа у заштити права интелектуалне својине на територији Републике Србије. Успостављањем мера на границама и њиховом доследном применом, умањује се улазак кривотворене робе која долази из иностранства, као и репроматеријала (материјала, амбалажа, етикета и слично) који се користе за производњу и паковање кривотворене робе унутар земље.

У наредном делу анализирани су статистички подаци Управе царина за 2025. годину.

Слика 4.1.1. Број поступака предузетих због сумње у повреду права интелектуалне својине, Управа царина, 2020-2025

Подаци приказани у горњем графикону односе се на укупан број поступака предузетих због сумње у повреду права интелектуалне својине, односно у смислу терминологије царинских процедура, на број обустављених царинских поступака за период од 2020-2025. године, укупно рачунајући поступање по службеној дужности и по захтеву носилаца права.

У 2025. години укупан број поступака вођених због повреде права интелектуалне својине, према типу поступка (захтев носилаца права за предузимање мера и службена дужност) је 545, од чега је 95 вођено по службеној дужности, а 450 поступака је вођено по захтеву носилаца права интелектуалне својине, што је умањење у износу од 24,6% у односу 2024. годину.

Наведено смањење последица је више међусобно повезаних фактора. Један од разлога је промена рута транспорта робе, нарочито у транзиту кроз Републику Србију, што је утицало на смањење броја откривених пошиљки за које постоји сумња у повреду права интелектуалне својине. Истовремено, повећан је број носилаца права интелектуалне својине који су одредили тзв. стопе толеранције, односно лимите

количине робе испод којих нису заинтересовани за покретање поступка ради утврђивања повреде права интелектуалне својине.

Смањењу броја поступака допринеле су и промене у поступању царинског органа. За разлику од ранијег периода, предмети се не формирају у случајевима у којима је већ у почетној фази поступка процењено да не постоје услови за утврђивање повреде права интелектуалне својине, односно да би поступак резултирао пуштањем робе. На тај начин избегава се вођење поступака за које је унапред извесно да неће довести до утврђивања повреде права интелектуалне својине.

Слика 4.1.2. Број задржаних производа због сумње у повреду права интелектуалне својине, Управа царина, 2020-2025

У 2025. години је од стране Управе царина задржано укупно 798.071 производ за који постоји сумња да повређује право интелектуалне својине, што представља повећање броја задржаних производа у односу на 2024. годину за више од седам пута.

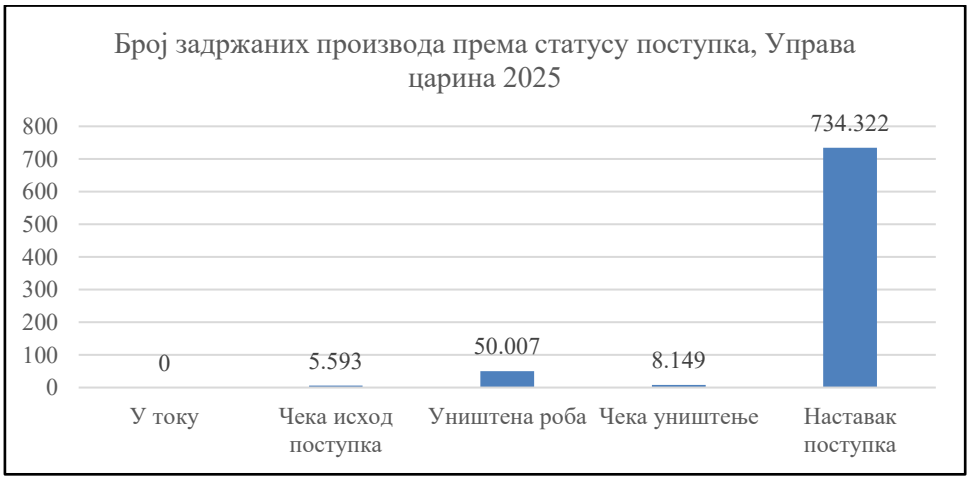

Слика 4.1.3. Број задржаних производа према статусу поступка, Управа царина, 2025

На горњем графикону приказан је статус поступака у Управи царина на дан 31. децембар 2025. године, за укупно 798.071 производ који је задржан на границама Републике Србије током 2025. године. Статус „наставак царинског поступка – пуштање

робе" означава робу чије задржавање је прекинуто.[2]

У наставку извештаја приказано је која врста производа је најчешће била предмет задржавања од стране Управе царина. Ти подаци су засновани на извештају Управе царина који задржане производе сортирају у 12 категорија, са одговарајућим поткатегоријама, а по узору на начин извештавања у Европској унији.

Слика 4.1.4. Највећи проценат задржаних производа по (пот)категоријама, Управа царина[3], 2025

Анализом података утврђено је да 97,11% укупно задржаних производа чине: медицински производи (72,67%), остали предмети за негу тела (жилети, шампони, четкице за зубе, сапуни – 11,70%), торбе (укључујући ташне, новчанике, привеске и осталу сличну робу која се може носити у џепу/торби (5,35%), играчке (4,35%), одећа (2,02%), спортски артикли (укључујући и артикле за разоноду 1,02%).

Поред раста укупног броја задржаних производа у односу на 2024. годину (798.071 у 2025. години, према 103.894 у 2024. години), приметан је и раст броја задржаних производа код конкретних категорија, односно поткатегорија. Највећа разлика примећује се за категорију „медицински производи". У тој категорији је у 2024. години задржано укупно 900 производа, док је у 2025. години задржано укупно 579.936 производа, што је увећање од око 644 пута.

Имајући у виду наведено повећање у категорији „медицински производи", важно је указати да се раст броја задржаних производа у овој категорији односио на један царински поступак, који је обухватио количину од 579.936 таблета. Након спроведеног поступка провере утврђено је да су предметне таблете оригиналне. Стога наведено повећање не представља показатељ пораста повреда права интелектуалне својине, ни у категорији „медицински производи" ни у укупном броју задржаних производа, већ је

---

[2] Царински органи одобравају пуштање или прекидају задржавање робе одмах након испуњења царинских формалности у следећим случајевима:
- изостанак изјашњења и сагласности за уништење робе (незаинтересованост, протек рокова);
- роба којом се не повређује право интелектуалне својине (оригинална роба, лимити);
- непокретање поступка за утврђивање повреде права (у случају приговора против уништења робе);
- одлука судског органа којом није утврђена повреда права;
- неподношење захтева за предузимање мера/одбијање захтева (службена дужност);
- немогућност идентификације лица које има право да поднесе захтев у року од једног радног дана; право није регистровано за Републику Србију.

[3] Све остале (пот)категорије заједно учествују са мање од 5% у укупном броју задржаних производа.

превасходно последица тога што је због сумње у повреду права интелектуалне својине, привремено задржана велика количина таблета, за које је накнадно утврђено да су оригиналне.

Слика 4.1.5. Број уништених производа, Управа царина, 2021-2025

На горњем графикону, који приказује укупан број производа[4] уништених од стране Управе царина у периоду од 2021. до 2025. године, могу се уочити значајне промене. У 2022. години је забележен благи пораст од око 2,78% у односу на 2021. годину (са 267.200 на 274.619 производа). Међутим, у 2023. години дошло је до значајног смањења броја уништених производа, за око 70,9%, у односу на 2022. годину (са 274.619 на 79.911 производа). У 2024. години смањење је настављено, али у нешто мањем обиму, око 23,56% у односу на 2023. годину (са 79.911 на 61.074 производа). Тренд смањења броја уништених производа је прекинут 2025. године, кад је дошло до повећања броја уништених производа за скоро 80% (са 61.974 на 109.868 производа).

Број уништених производа указује на напредак поступка уништења, односно постизање континуитета у уништавању кривотворених производа. Претходно, у циљу повећања техничких капацитета органа за спровођење права интелектуалне својине, Управи царина су испоручене две машине за уништење робе (мали и велики шредер). Машине, које су смештене у Царинарници Крушевац, обезбеђене су из средстава пројекта „ИПА 2011 – Спровођење права интелектуалне својине". Од 2015. године започет је процес уништавања велике количине производа који су задржани и складиштени у просторијама Управе царина током претходних година, па и деценија. Машине су у пуном капацитету радиле до 2022. године, док је за то било потребе, односно док је било неопходно да се испразне магацини са великим бројем производа спремних за уништавање. Као последица тога, број производа који су уништени током 2023. и 2024. године знатно је смањен у односу број производа који је уништен у годинама које претходе 2023. години.

Треба имати у виду да се поступак уништења не може спровести на исти начин за све категорије робе. Код одређених категорија робе, нарочито парфимеријских производа, поступак уништења је сложенији јер њихов садржај представља опасан отпад и не може се уништити на машинама којима располаже Управа царина. Проналажење

[4] На слици 4.1.5. приказан је укупан број уништених производа, по годинама од 2021-2025. године, и односи се на све производе који су у току једне године уништени, без обзира на годину њиховог задржавања од стране царинског органа.

оператера у Републици Србији који би био овлашћен да такву робу уништава или неког другог решења је проблем који царински орган покушава да реши у сарадњи са носиоцима права интелектуалне својине. Због наведених околности, уништење ових категорија робе може бити одложено, услед чега део производа остаје ускладиштен до обезбеђивања одговарајућег начина уништења.

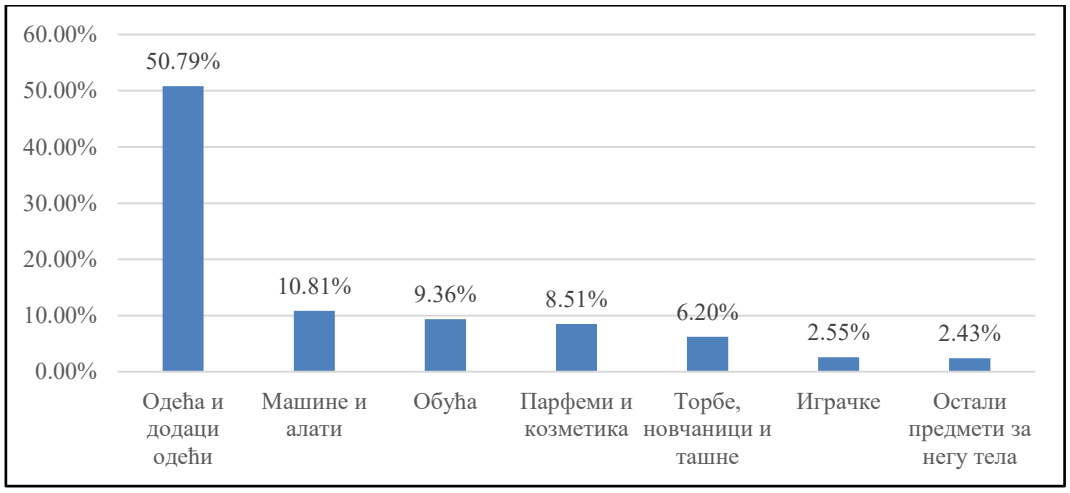

Слика 4.1.6. Највећи проценат спроведених поступака, по поткатегоријама, Управа царина[5], 2025

У 2025, 2024. и 2023. години доминира поткатегорија „одећа" у укупном броју поступања царинског органа због сумње у повреду права интелектуалне својине. У 2025. години укупно 50,79% царинских поступања у погледу интелектуалне својине се односи на ову поткатегорију, у 2024. години чак 62,83%, док је у 2023. години тај удео износио 57,41%. Овај континуирани тренд указује на то да тржиште текстила остаје једна од најзаступљенијих области када је реч о повредама права интелектуалне својине, те да и даље представља приоритет у поступању Управе царина.

4.2. Министарство унутрашње и спољне трговине

Кривотворена роба која незаконито пређе границу Републике Србије, као и роба која је кривотворена на територији Републике Србије, постаје предмет деловања свих надлежних органа који се баве спровођењем права интелектуалне својине на унутрашњем тржишту.

У наредном делу анализирани су статистички подаци Сектора тржишне инспекције, како би се приказало стање ствари по питању повреда права интелектуалне својине унутар територије Републике Србије и указало на неке од трендова у том смислу.

[5] На свим осталим (пот)категоријама заједно, спроведено је мање од 9% од укупног броја спроведених поступака.

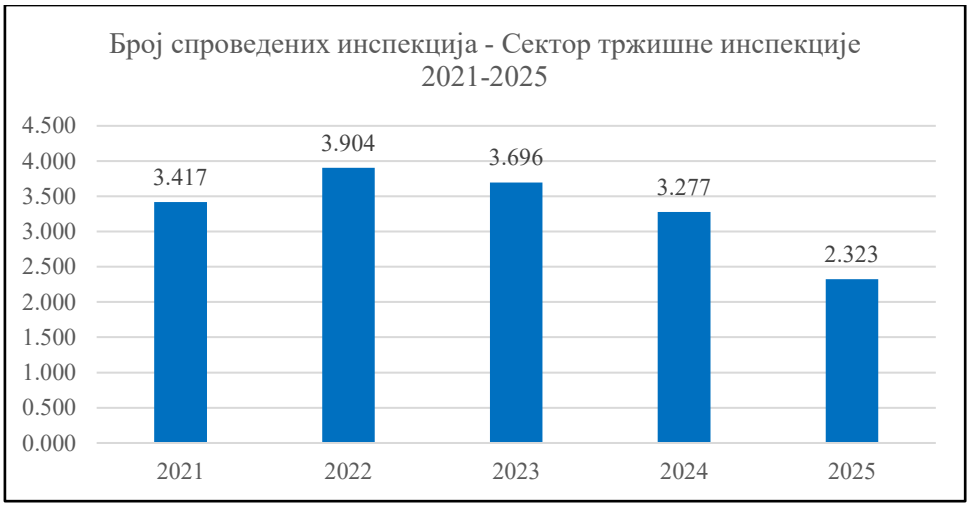

Слика 4.2.1. Број спроведених инспекција због сумње у повреду права интелектуалне својине (укупно, по службеној дужности и по захтеву носилаца права), Сектор тржишне инспекције

У 2025. години тржишни инспектори су спровели укупно 2.323 контрола у области заштите права интелектуалне својине. Од тог броја, 1.193 контрола је спроведено по службеној дужности, а 1.130 по захтеву носилаца права. Узевши у обзир петогодишњи просек (период од 2021. до 2025. године), можемо закључити да се у просеку годишње спроводило 3.323 инспекцијска надзора.

Слика 4.2.2. Број задржаних производа за које постоји сумња да повређују право интелектуалне својине, Сектор тржишне инспекције, 2021-2025

Укупно 474.905 производа за које се основано сумњало да су кривотворени, задржано је од стране тржишних инспектора током 2025. године, што је 107,97% више задржаних производа у односу на 2024. годину. У 2024. години задржано је 228.701 производа, у 2023. години 800.351 производ. Приближна количина као у 2023. години задржана је и у 2022. години (872.496), док је у 2021. години, за време примене посебних мера због пандемије изазване ширењем инфекције Корона вирусом COVID-19, задржано значајно мање производа (73.887).

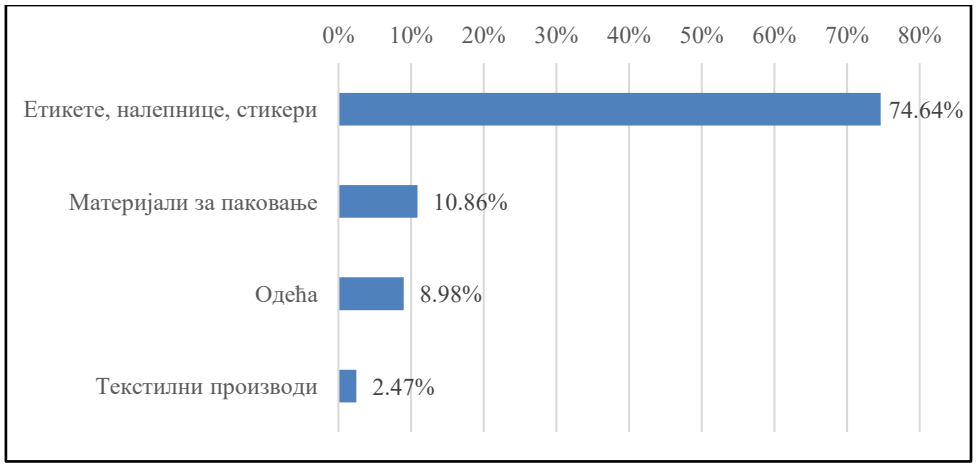

Слика 4.2.3. Највећи проценат задржаних производа по (пот)категоријама, Сектор тржишне инспекције[6], 2025

На основу приказаних података, може се закључити да више од 94% задржаних производа од стране Сектора тржишне инспекције чине производи у категорији „Остало", и то: етикете и налепнице идентификоване са описом повреда заштићених права интелектуалне својине (74,64%), материјали за паковање (10,86%) и одећа (8,98%).

На основу статистичких података, закључује се да је у 2025. години дошло до повећања броја задржаних етикета, налепница и стикера (354.451 производ) у односу на 2024. годину (43.280 производа), што је повећање од преко осам пута. Када је реч о броју задржаних производа, највеће смањење у оквиру једне поткатегорије у 2025. години у односу на 2024. годину забележено је у оквиру категорије 12-„Остало", поткатегорија „Остали производи", у којој је у 2024. години задржано 43.102 производа, док у 2025. години у тој категорији није задржан ниједан производ. До значајног умањења броја задржаних производа у 2025. години (40 производа), у односу на 2024. годину (39.812 производа), дошло је у оквиру поткатегорије „прехрамбени производи".

Слика 4.2.4. Број уништених производа, Сектор тржишне инспекције, 2021-2025

[6] Све остале поткатегорије заједно чине мање од 6% укупног броја задржаних производа

У оквиру графикона који представља број уништених производа приметан је пад броја уништених кривотворених производа у 2025. години и повратак на ниво из 2021. и 2022. године.

Поткатегорије „налепнице, етикете, стикери" представљају чак 97,23% укупно уништене робе у 2025. години.

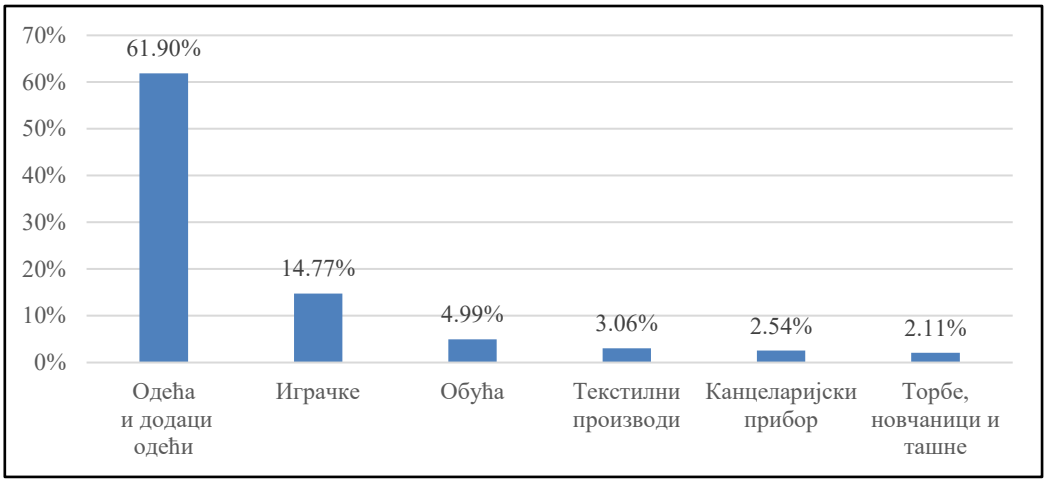

Слика 4.2.5. Највећи проценат спроведених инспекција због повреде права интелектуалне својине, по поткатегоријама, Сектор тржишне инспекције[7], 2025

На основу горњег приказа можемо уочити да је највећи број спроведених инспекција због повреде права интелектуалне својине, чак 61,9% од укупног броја спроведених инспекција, у 2025. години, извршен за категорију „одећа и додаци одећи".

Контрола легалности софтвера коју спроводи Сектор тржишне инспекције

Дана 6. октобра 2022. године, надлежност за утврђивање повреде права интелектуалне својине на рачунарском софтверу и базама података, прешла је са Пореске управе на министарство надлежно за послове трговине (Сектор тржишне инспекције), изменама и допунама Закона о Министарствима које су ступиле на снагу 22. октобра 2022. године.

По преузимању надлежности министарство надлежно за послове трговине је обавило 420 саветодавних посета привредним субјектима. Службена саветодавна посета је облик превентивног деловања инспекције пружањем стручне и саветодавне подршке надзираном субјекту на лицу места, коју инспекција организује ван инспекцијског надзора.

Преглед података о контроли легалности софтвера у периоду 2021–2025. године приказује активности два органа која су сукцесивно вршила ову надлежност.

[7]Графикон приказује само оне поткатегорије производа чији је релативни удео у спроведеним инспекцијама због повреде права интелектуалне својине током 2025. године премашио 2%.

Слика 4.2.6. - Број контрола коришћења софтвера, 2021–2025

Графикон изнад показује пораст броја контрола почев од 2023. године у односу на претходни период. Процентуално, највеће повећање броја контрола је у 2023. години, када је у односу на 2022. годину број контрола увећан за 196%. Број контрола у 2025. години се смањио у односу на 2024. годину, али је већи од петогодишњег просека (2021-2025).

Слика 4.2.7. Број обвезника код којих су утврђене неправилности током контроле, 2021–2025

Графикон показује да је у 2025. години број обвезника код којих су утврђене неправилности и даље висок, иако је у односу на 2024. годину забележено одређено смањење.

Слика 4.2.8. Број рачунара над којима је спроведена контрола, 2021–2025

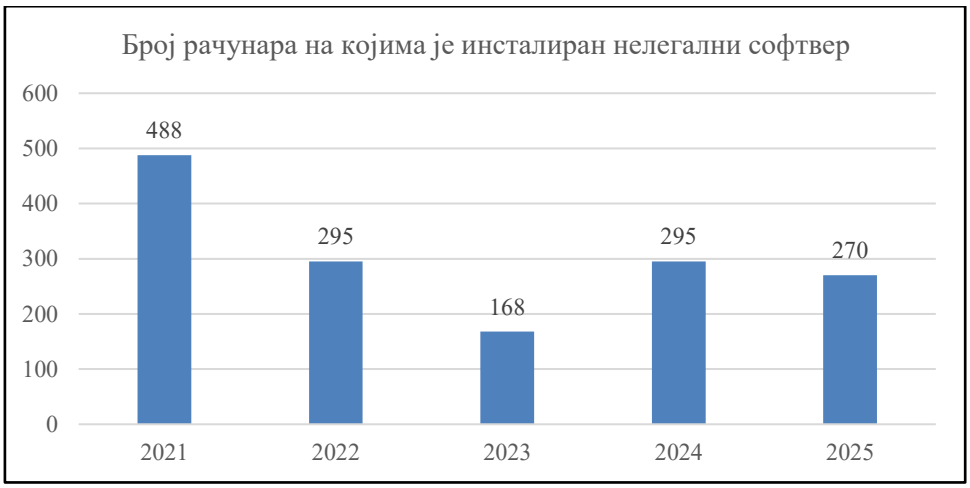

Слика 4.2.9. Број рачунара на којима је инсталиран нелегални софтвер, 2021–2025

Поређењем података из слика 4.2.8, 4.2.9. и 4.2.10. може се закључити да је у 2025. години, по рачунару, откривено више нелегалних софтвера него 2024. године. Наиме, иако је број контролисаних рачунара у 2025. години (742) мањи него у 2024. години (1396), број рачунара на којима је инсталиран нелегални софтвер се незнатно смањио у 2025. (270) у односу на 2024. годину (295).

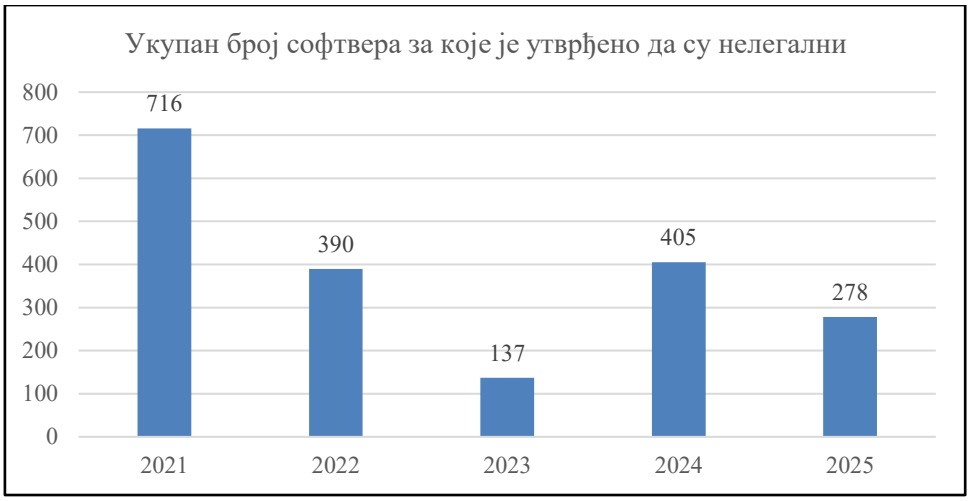

Слика 4.2.10. Укупан број софтвера за које је утврђено да су нелегални, 2021–2025

Упоређивањем података о броју спроведених контрола легалности софтвера (слика 4.2.6.), са бројем рачунара на којима су откривени један или више нелегалних софтвера (4.2.9.), односно са бројем откривених нелегалних софтвера (4.2.10.), израчунато је: колико је у просеку, по контроли, откривено рачунара на којима је инсталиран један или више нелегалних софтвера, односно колико је у просеку, по контроли, откривено нелегалних софтвера, а што је приказано у табели ниже.

Година	Број контрола	Број нелегалних софтвера	Просечан бр. нелегалних софтвера по контроли	Број рачунара са нелегалним софтвером	Просечан бр. рачунара са нелегалним софтв. по контроли
2021	149	716	4.81	488	3.28
2022	113	390	3.45	295	2.61
2023	335	137	0.41	168	0.50
2024	600	405	0.68	295	0.49
2025	306	278	0.91	270	0.88

Табела: Преглед резултата контрола нелегалног софтвера по годинама, 2021–2025

Током 2023. и 2024. године, иако број контрола прилично расте, просечан број откривених нелегалних софтвера, односно рачунара са нелегалним софтвером по контроли је у опадању – на мање од једног откривеног софтвера, односно рачунара по контроли. У 2025. години, иако је број контрола опао у односу на 2023. и 2024. годину, просечан број откривених нелегалних софтвера бележи умерени раст, али је и даље мањи од једног по контроли.

Наведене податке треба посматрати у контексту саветодавних посета и превентивног деловања инспекцијског органа које је извршено пре отпочињања инспекцијског рада Сектора тржишне инспекције у овој области. Подаци указују да су превентивне мере дале позитивне резултате и да је након примене истих, свест контролисаних субјеката о обавези коришћења легалних софтвера повећана.

Слика 4.2.11. Број обвезника који су купили лиценце за софтвер у току поступка контроле, 2021–2025

Слика 4.2.12. Износ купљених софтвера у поступку контроле, 2021–2025

Подаци из слика 4.2.11. и 4.2.12. показују да иако се број обвезника који купују софтвер током контрола у 2023, 2024. и 2025. години повећава, укупна вредност купљених софтвера је нижа у односу на 2021. и 2022. годину.

4.3. Обједињени подаци Управе царина и Сектора тржишне инспекције у погледу поступака и задржавања, односно одузимања производа, због сумње у повреду права интелектуалне својине.

У сврху анализе трендова у погледу поступања у односу на врсте кривотворених производа, анализирани су подаци о свим производима које су Управа царина и Сектор тржишне инспекције задржали, односно одузели, због сумње у повреду права интелектуалне својине.

Ова два органа, за разлику од других надлежних органа, поседују складишта за одлагање задржане, односно одузете робе, као и машине за њихово уништавање, чиме су испуњени основни услови за обезбеђивање ефикасног поступања у случају сумње у повреду права интелектуалне својине на границама и у унутрашњем тржишту.

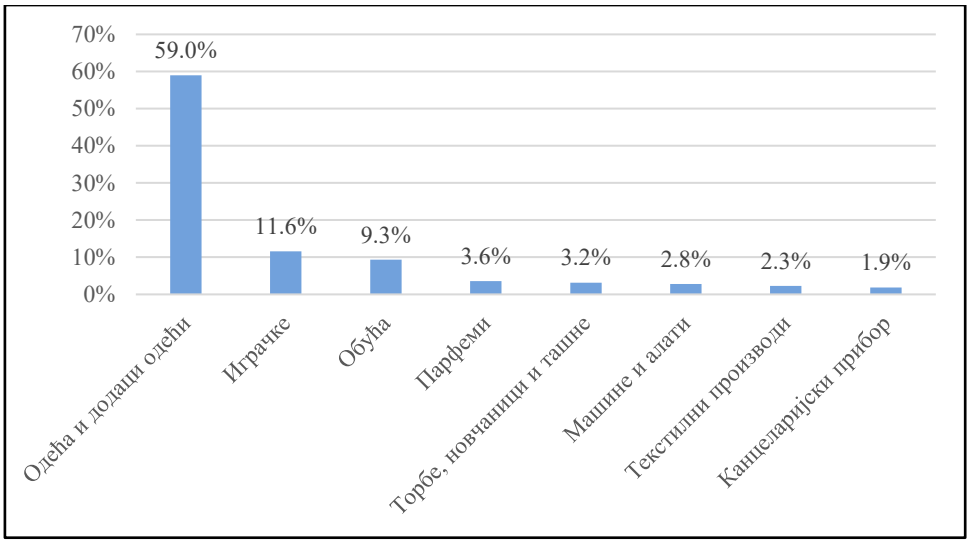

Слика 4.3.1. Највећи проценат спроведених поступака, по поткатегоријама, обједињено за Сектор тржишне инспекције и Управу царина, 2025

Податак да је чак 59% свих спроведених поступака Сектора тржишне инспекције и Управе царина било усмерено на категорију „одећа и додаци одећи" указује указује да су повреде права интелектуалне својине најзаступљеније у овој категорији производа.

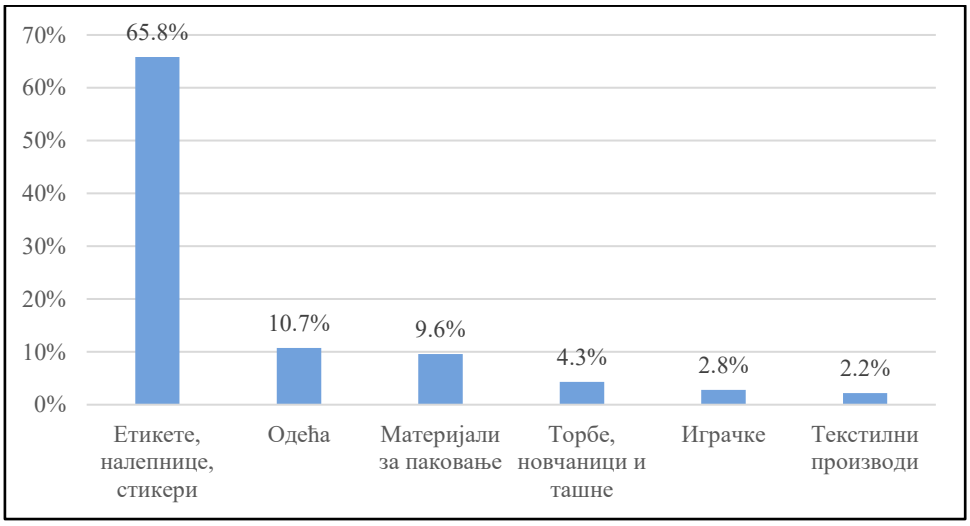

Слика 4.3.2. Највећи проценат задржаних производа за које је утврђено да повређују права интелектуалне својине, по поткатегоријама, обједињено Сектор тржишне инспекције и Управа царина[8], 2025

Анализа структуре задржаних производа код којих је утврђена повреда права[9] интелектуалне својине показује да највећи удео чине етикете, налепнице и стикери

[8] Све остале поткатегорије чине укупно мање од 5% задржаних производа за које је утврђено да повређују права интелектуалне својине у 2025. години.

[9] У оквиру ове анализе као релевантни узети су подаци Управе царина за робу одузету у 2025. години која је у истој години уништена или чека уништење, односно која чека исход судског поступка, као и подаци Сектора тржишне инспекције, и то за сву робу одузету у 2025. години за коју је постојала сумња да повређује права интелектуалне својине. Разлог томе је различита методологија прикупљања података ова два органа, као и то што се у царинском поступку који се спроводи на граници и често захтева хитно поступање, накнадним проверама може утврдити да роба не повређује права интелектуалне својине. С друге стране, тржишна инспекција одузима робу за коју је са високим процентом поузданости претходно утврђено да повређује права интелектуалне својине, док код царинског поступка због разлога хитности то није увек могуће.

(65,8%). Наведено указује да се значајан део утврђених повреда односи на елементе за означавање производа, који имају кључну улогу у представљању кривотворене робе као оригиналне. Таква пракса омогућава да се преко границе транспортују појединачне компоненте кривотвореног производа, а не готови производи, чиме се смањује ризик од њиховог откривања приликом царинске контроле.

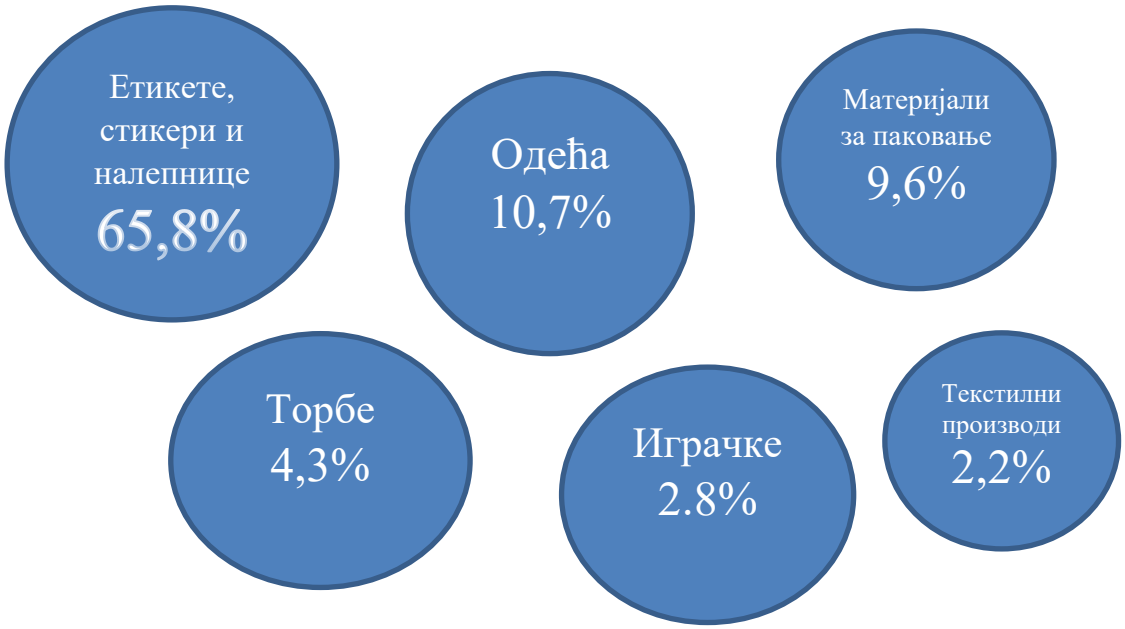

Слика 4.3.3. Првих шест поткатегорија производа за које је утврђено да повређују права интелектуалне

4.4. Министарство здравља

У октобру 2025. године, инспектори за лекове, медицинска средства и психоактивне контролисане супстанце и прекурсоре Министарства здравља, у сарадњи са службеницима Министарства унутрашњих послова, спровели су значајну акцију усмерену на сузбијање нелегалног промета лекова у регуларном ланцу снабдевања.

Том приликом је у апотекама, односно у регуларном ланцу снабдевања, пронађено 16 различитих врста нерегистрованих лекова док је укупно одузето 647 комада[10] лекова. Инспектори Министарства здравља су, заједно са припадницима Управе криминалистичке полиције, спровели инспекцијски надзор у погледу наведеног случаја по службеној дужности. Агенција за лекове и медицинска средства Републике Србије потврдила је да наведени лекови нису регистровани у Републици Србији. Међутим, чињеница да лек није регистрован у Републици Србији сама по себи не представља доказ да је реч о лажном[11], односно фалсификованом[12] леку, нити да је

[10] Наведени број обухвата појединачне јединице производа, укључујући, између осталог, таблете, ампуле и тубе.

[11] Закон о лековима и медицинским средствима Републике Србије користи појам „лажан лек“, који обухвата лек произведен, израђен, стављен у промет или затечен у промету са намером обмањивања лица која га употребљавају или њиме рукују, односно лек који има лажне податке о идентитету, пореклу, документацији, саставу или друге карактеристике прописане законом.

[12] У праву Европске уније користи се појам „фалсификован лек“, дефинисан Директивом 2001/83/ЕЗ, измењеном Директивом 2011/62/ЕУ, који се односи на лек који је лажно представљен у погледу идентитета, порекла или следљивости. Ова дефиниција се не односи на ненамерне недостатке у квалитету и не доводи у питање правила о заштити права интелектуалне својине.

дошло до повреде права интелектуалне својине.

Из информација које је Министарству здравља доставила Агенција за лекове и медицинска средства Републике Србије не произлази да је у конкретном случају утврђено да су одузети лекови били лажни, односно фалсификовани, Такође, Министарство здравља није утврђивало да ли је у конкретном случају дошло до повреде права интелектуалне својине.

Ипак, активности инспекције усмерене на откривање и уклањање нерегистрованих лекова из промета имају значај и са аспекта заштите права интелектуалне својине, имајући у виду да појаве нелегалног промета лекова могу представљати потенцијални ризик и за повреду ових права. Примарни циљ оваквих контрола јесте заштита јавног здравља и безбедности људи, као и спречавање стављања у промет лекова који не испуњавају прописане регулаторне услове.

У поступцима контроле лекова инспекцијски органи пре свега утврђују испуњеност услова прописаних прописима у области лекова и заштите јавног здравља. Утврђивање повреде конкретног права интелектуалне својине захтева постојање права које ужива правну заштиту, процену евентуалне повреде у односу на то право, као и одговарајуће учешће носиоца права у поступку.

У пракси, у ситуацијама када је приоритетно потребно спречити даљи промет нерегуларних лекова и заштитити јавно здравље, питање евентуалне повреде права интелектуалне својине може остати неиспитано. Инспекцијски органи предузимају мере усмерене на хитно уклањање таквих производа из промета, често без претходног спровођења сложених поступака који су неопходни за утврђивање повреде конкретног права интелектуалне својине.

Имајући у виду расположиве информације, није могуће са сигурношћу закључити да ли је у конкретном случају дошло до повреде права интелектуалне својине, али се таква могућност не може у потпуности искључити.

Сходно наведеном, подаци о овом случају у оквиру Годишњег извештаја Координационог тела за спровођење права интелектуалне својине не приказују се као подаци о утврђеној повреди права интелектуалне својине, већ као показатељ потенцијалног ризика од такве повреде. Њихово укључивање доприноси свеобухватнијем праћењу појава које могу бити повезане са повредама права интелектуалне својине, иако у конкретном случају таква повреда није утврђена.

4.5. Министарство унутрашњих послова

Министарство унутрашњих послова активно учествује у заштити права интелектуалне својине, кроз ангажовање Управе криминалистичке полиције и Управе за технику. Ове службе имају подељену надлежност која зависи од специфичности случаја, нпр. да ли се ради о повреди права интелектуалне својине на интернету, која је висина материјалне штете и др.

Министарство унутрашњих послова поступа самостално, али често и у оквиру организованих заједничких акција са другим надлежним институцијама, како би обезбедило ефикасну и свеобухватну заштиту права интелектуалне својине у Републици Србији.

Преглед података о спровођењу права интелектуалне својине овог министарства за 2025. годину дат је у оквиру наредне целине.

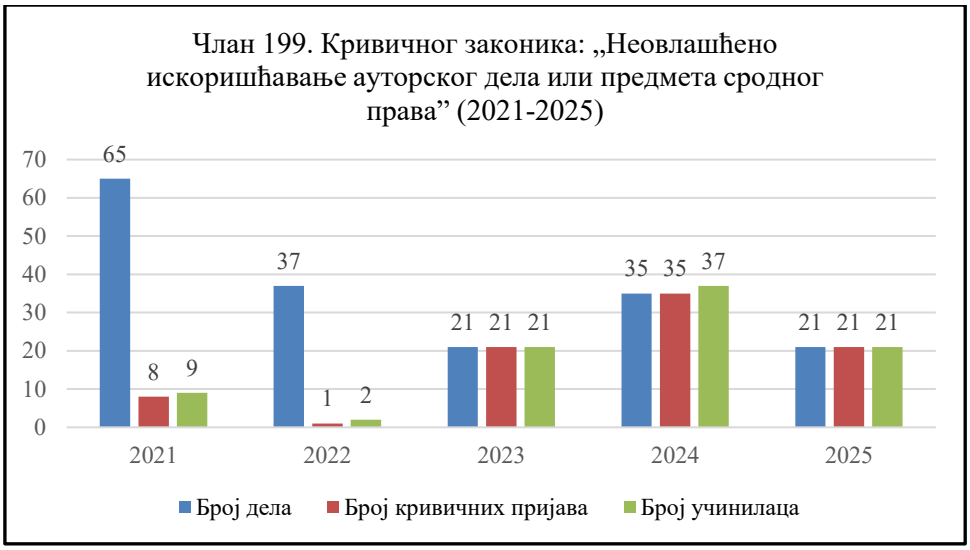

Слика: 4.5.1. Члан 199. КЗ: број дела, број кривичних пријава и број учинилаца, 2021-2025

У последње три године (2023-2025) приметан је благи пад броја кривичних дела из члана 199. Кривичног законика: „Неовлашћено искоришћавање ауторских и сродних права” у односу на 2021. и 2022. годину. Обрнуто, број кривичних пријава и учинилаца је у последње три године знатно повећан, у односу на 2021. и 2022. годину. Наведени тренд указује на појачане мере откривања и пријављивања дела након 2021. године.

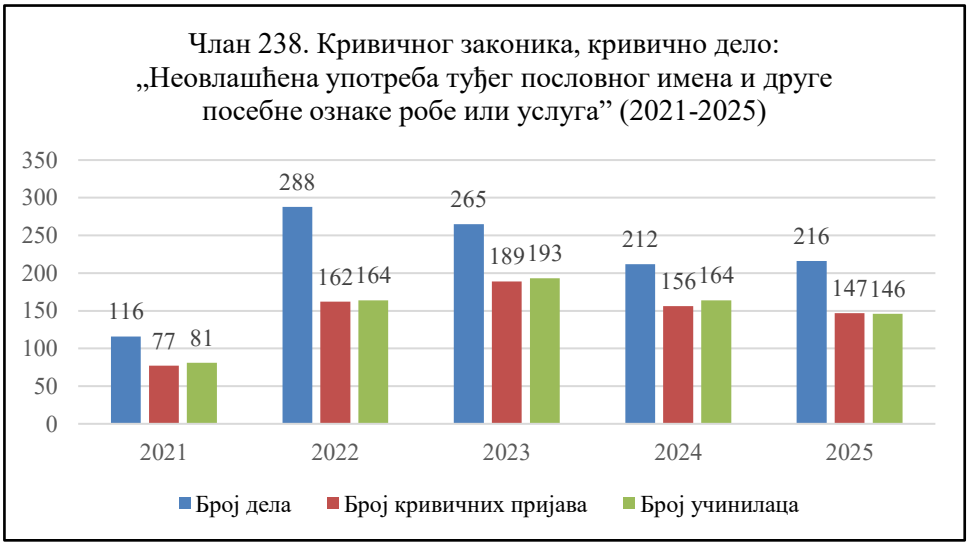

Слика 4.5.2. Члан 238. КЗ: број дела, број кривичних пријава и број учинилаца, 2021-2025

Подаци за кривично дело из члана 238. Кривичног законика указују на одсуство значајнијих варијација и на стабилан тренд у периоду 2022–2025. године.

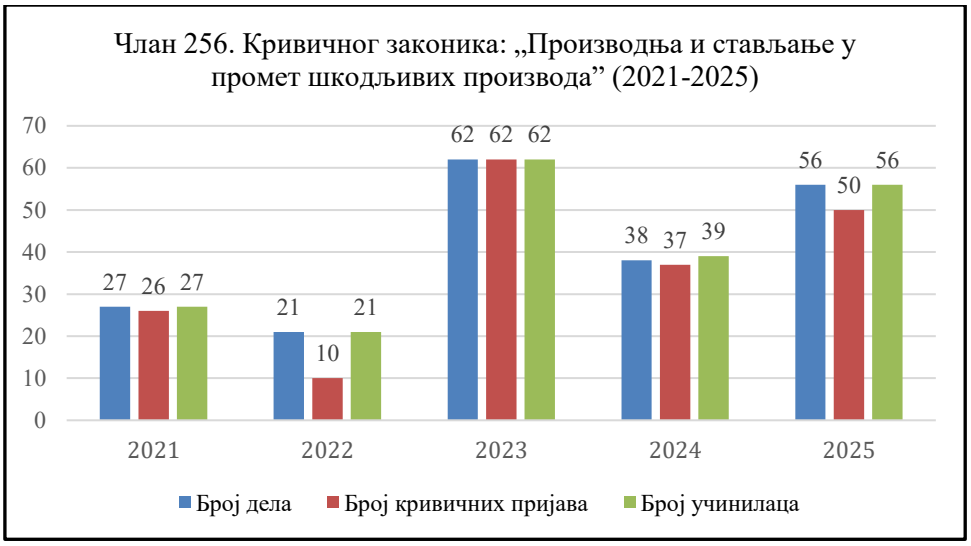

Слика 4.5.3. Члан 256. КЗ: Број дела, број кривичних пријава и број учинилаца, 2021-2025

Подаци Министарства унутрашњих послова који се односе на кривична дела из члана 256. Кривичног законика – производња и стављање у промет шкодљивих производа – наведени су у овом извештају имајући у виду да су од стране надлежних организационих јединица Министарства унутрашњих послова достављени као подаци релевантни за праћење случајева који могу бити повезани са повредама права интелектуалне својине.

У појединим случајевима незаконитог поступања са лековима, храном и другим производима могу се истовремено појавити различити правни аспекти, укључујући заштиту јавног здравља и безбедности потрошача, као и заштиту права интелектуалне својине. Међутим, чињеница да одређени случај може бити релевантан и са аспекта заштите права интелектуалне својине сама по себи не значи да је повреда тих права утврђена, нити да ће таква повреда бити обухваћена коначном кривичноправном квалификацијом.

Коначна правна квалификација зависи од конкретно утврђених чињеница, расположивих доказа и испуњености законом прописаних услова за постојање одређеног кривичног дела. У поступању у оваквим предметима, примарни циљ надлежних органа јесте спречавање даљег промета и уклањање са тржишта производа који могу представљати ризик по здравље и безбедност људи. Тужилаштво, на основу чињеница утврђених у конкретном случају и прикупљених доказа, врши правну квалификацију радњи за које постоји основ сумње и опредељује се за одговарајуће кривично дело у складу са доказном основом и испуњеношћу законских услова.

У случајевима који се односе на сумњу на фалсификоване лекове, храну и друге производе, надлежни органи често поступају превасходно са аспекта заштите јавног здравља и безбедности људи, имајући у виду потенцијалне последице по здравље потрошача и пацијената. Питање евентуалне повреде права интелектуалне својине процењује се у зависности од конкретних околности случаја, расположивих доказа, постојања одговарајућег права које ужива заштиту, као и заинтересованости носиоца права у поступку.

Стога се подаци о кривичним делима из члана 256. Кривичног законика у овом извештају не приказују као подаци о утврђеним повредама права интелектуалне својине, већ као подаци о поступању надлежних органа у случајевима који, у зависности од

својих карактеристика, могу указивати на постојање ризика релевантног и са аспекта заштите тих права.

Њихово укључивање у извештај Координационог тела омогућава свеобухватније праћење појава које могу бити повезане са повредама права интелектуалне својине и доприноси потпунијем сагледавању ризика са којима се носиоци тих права могу суочити, иако у конкретним случајевима таква повреда није нужно утврђена.

Посматрајући податке за кривично дело из члана 256. Кривичног законика у посматраном периоду, уочавају се осцилације у броју евидентираних кривичних дела, поднетих кривичних пријава и учинилаца. Након значајног повећања у 2023. години, у 2024. години забележен је пад наведених показатеља, док је у 2025. години поново дошло до њиховог раста.

Кретање броја кривичних дела, кривичних пријава и учинилаца углавном прати исти тренд, што указује на њихову међусобну повезаност и сличну динамику промена током посматраног периода.

Преглед значајнијих предмета из праксе Министарства унутрашњих послова у области заштите права интелектуалне својине у 2025. години.

Током 2025. године, Министарство унутрашњих послова поступало је у већем броју предмета који су се односили на различите облике повреде права интелектуалне својине, пре свега кривична дела неовлашћене употребе туђег пословног имена и друге посебне ознаке робе или услуга, као и неовлашћеног искоришћавања ауторског дела или предмета сродног права.

Значајан део активности МУП-а односио се и на заштиту ауторских и сродних права у области електронских комуникација и медијских садржаја. Служба за борбу против високотехнолошког криминала поступала је у сложеним предметима који су се односили на неовлашћено реемитовање и дистрибуцију телевизијских програма без сагласности носилаца права, укључујући и откривање организованих облика незаконитог емитовања телевизијског сигнала.

Имајући у виду да се повреде права интелектуалне својине све више повезују са употребом савремених технологија и дигиталних канала комуникације, ефикасно поступање захтева континуирано унапређивање капацитета и сарадњу свих надлежних органа.

У наставку су приказани значајнији предмети у којима су полицијски службеници поступали током 2025. године, који илуструју сложеност поступања у области откривања и процесуирања кривичних дела против права интелектуалне својине, као и различите облике повреда ових права.

Полицијски службеници Службе за борбу против високотехнолошког криминала су у марту 2025. године поднели кривичну пријаву против једног лица, као одговорног лица у привредном друштву, због постојања основа сумње да је извршило кривично дело неовлашћеног искоришћавања ауторског дела или предмета сродног права. Осумњичени је, у периоду од 2023. године до 25. октобра 2024. године, у намери да себи прибави противправну имовинску корист, неовлашћено и без сагласности носиоца дозволе, вршио реемитовање медијског садржаја са ТВ канала „Арена Спорт” и „Суперстар”, као и његово јавно приказивање претплатницима услуга кабловске телевизије тог привредног друштва.

Полицијски службеници Службе за борбу против високотехнолошког криминала су у априлу 2025. године, у сарадњи са Посебним одељењем за борбу против високотехнолошког криминала Вишег јавног тужилаштва у Београду, у оквиру организоване акције која је спровођена у дужем временском периоду на више локација на територији Републике Србије, открили и угасили мрежу нелегалних емитера ТВ сигнала. Том приликом је ухапшено шест лица због постојања основа сумње да су извршила кривично дело неовлашћеног искоришћавања ауторског дела или предмета сродног права. Претресом станова и других просторија које су користила осумњичена лица, као и пословних просторија привредних друштава, полицијски службеници су пронашли већу количину информационо-комуникационе и емисионе електронске опреме, више теретних и путничких возила, као и већу количину новца у домаћој и страној валути.

Полицијски службеници Службе за борбу против високотехнолошког криминала су у мају 2025. године поднели кривичну пријаву против једног лица из Београда, због постојања основа сумње да је извршило кривично дело неовлашћене употребе туђег пословног имена и друге посебне ознаке робе или услуга. Осумњичени је са више кинеских онлајн продавница набављао кривотворене сатове са жигом и пословним именом компаније „Ролекс СА", које је потом стављао у промет путем својих налога на друштвеној мрежи „Инстаграм", налога на сајту „КупујемПродајем" и путем „Телеграм" канала. У периоду од фебруара 2023. године до марта 2025. године, продајом наведене робе купцима из земље и иностранства, осумњичени је остварио противправну имовинску корист у износу од 6.599.531 динара.

Полицијски службеници Службе за борбу против високотехнолошког криминала су у јулу 2025. године поднели кривичну пријаву против два правна лица из Београда и једног одговорног лица у наведеним правним лицима, због постојања основа сумње да су извршили кривично дело неовлашћеног искоришћавања ауторског дела или предмета сродног права. Осумњичено одговорно лице је организовало и омогућило да се путем комуникационих и информационих система, на основу уговора закључених са крајњим корисницима, неовлашћено емитују и дистрибуирају телевизијски канали „Арена Спорт" и „Суперстар", без закључених уговора са носиоцима ауторских и сродних права. На наведени начин, осумњичени су остварили противправну имовинску корист и проузроковали штету носиоцима права.

Полицијски службеници Службе за борбу против високотехнолошког криминала су у септембру 2025. године поднели кривичну пријаву против правног лица из Прокупља и одговорног лица у наведеном правном лицу, због постојања основа сумње да је извршено кривично дело неовлашћеног искоришћавања ауторског дела или предмета сродног права. У периоду од 2023. године до 16. септембра 2025. године, одговорно лице је, у својству директора, а на основу уговора које је правно лице из Прокупља закључивало са крајњим корисницима услуга, неовлашћено нудило, односно вршило реемитовање и дистрибуцију емитованог садржаја телевизијских канала „Арена Спорт" и „Суперстар", без сагласности носиоца права.

Полицијски службеници ПУ у Бору поднели су кривичну пријаву против страног држављанина са пребивалиштем у Бору, због постојања основа сумње да је извршио кривично дело неовлашћене употребе туђег пословног имена и друге посебне ознаке робе или услуга. Осумњичени је 13. новембра 2025. године, у својству власника трговинске радње у Бору, употребио туђи жиг и ставио робу у промет, а за исту није поседовао рачуне о набавци.

Полицијски службеници ПУ у Бору поднели су кривичну пријаву и против страног држављанина са пребивалиштем у Мајданпеку, због постојања основа сумње да је извршио кривично дело неовлашћене употребе туђег пословног имена и друге посебне ознаке робе или услуга. Осумњичени је у свом малопродајном објекту у Мајданпеку, током 2025. године, ставио у промет робу са ознакама заштићених брендова „Armani", „Nike", „Hello Kitty" и „Sponge Bob", као и спреј „WD-40" и привеске са ознакама брендова „Skoda" и „Renault", у укупној вредности од 10.970 динара, **а** за наведену робу није имао доказе о набавци.

Полицијски службеници ПУ у Ваљеву поднели су кривичну пријаву против једног лица због постојања основа сумње да је извршило кривична дела неовлашћеног искоришћавања ауторског дела или предмета сродног права и неовлашћеног бављења одређеном делатношћу. Оно је у току 2025. године набавило брендирану гардеробу у количини од 150 комада, за коју није поседовало уговоре за коришћење ауторског дела или предмета сродног права, нити било које друго овлашћење страних или домаћих произвођача, односно увозника брендиране гардеробе, у сврху даље продаје у својој предузетничкој радњи – фризерском салону са седиштем у Мионици. Тржишна вредност пронађене и привремено одузете робе износи око 300.000 динара.

Полицијски службеници ПУ у Ваљеву поднели су кривичну пријаву против још једног лица због постојања основа сумње да је извршено кривично дело неовлашћеног искоришћавања ауторског дела или предмета сродног права. Осумњичено лице је у току 2025. године набавило дечије играчке, гардеробу, шминку и козметику у количини од укупно 280 комада, за које није поседовало поменуте уговоре нити овлашћења произвођача или увозника, у сврху даље продаје у својој трговинској радњи у месту Стубленица, општина Уб. Тржишна вредност пронађене и привремено одузете робе од осумњиченог износи око 123.000 динара.

Такође, полицијски службеници ПУ у Ваљеву поднели су кривичну пријаву против једног лица због постојања основа сумње да је извршено кривично дело неовлашћеног искоришћавања ауторског дела или предмета сродног права. Осумњичено лице је током 2025. године набавило дечије играчке, обућу и гардеробу у количини од укупно 115 комада, без уговора о коришћењу ауторског дела и пратећих овлашћења, ради даље продаје у својој трговинској радњи са седиштем у Љигу. Тржишна вредност пронађене и привремено одузете робе од осумњиченог износи око 91.000 динара.

Полицијски службеници ПУ у Ваљеву поднели су кривичну пријаву против једног лица због постојања основа сумње да је извршено кривично дело неовлашћеног искоришћавања ауторског дела или предмета сродног права. Осумњичено лице је током 2025. године набавило дечије играчке, обућу, гардеробу и козметику у количини од укупно 168 комада, за које није поседовало уговоре за коришћење ауторског дела или предмета сродног права, нити било које друго овлашћење страних или домаћих произвођача, односно увозника, а у сврху даље продаје у својој трговинској радњи са седиштем у Убу. Тржишна вредност пронађених и привремено одузетих предмета износи око 83.000 динара.

Полицијски службеници ПУ у Врању поднели су кривичну пријаву против једног лица из Бујановца, због постојања основа сумње да је извршило кривично дело неовлашћене употребе туђег пословног имена и друге ознаке робе или услуга. Осумњичени је у сврху даље продаје набавио текстилну робу која је обележена знацима заштићених робних марки („Emporio Armani", „Calvin Klein", „Tommy Hilfiger" и др.). Укупно 524 комада доњег веша затечено је приликом контроле пословног објекта

осумњиченог лица у марту 2025. године, чија је вредност процењена на 75.000 динара, а за коју осумњичени не поседује доказ о пореклу нити пратећу документацију.

Полицијски службеници ПУ у Врању поднели су кривичну пријаву против још једног лица из Бујановца, због постојања основа сумње да је извршило кривично дело неовлашћене употребе туђег пословног имена и друге ознаке робе или услуга. Они су приликом претреса стана и других просторија осумњиченог у Бујановцу, у априлу 2026. године, пронашли разну текстилну робу заштићених робних марки (825 артикала марки: „Nike", „Tommy Hilfiger", „Adidas", „Hello Kitty", „Hugo", „Lacoste", „Burberry", „Louis Vuitton", „Puma"), чија је вредност процењена на око 350.000 динара. Осумњичени је наведену робу оглашавао путем профила на друштвеној мрежи „Facebook" и користио курирске службе за слање купцима на територији Републике Србије. Према извештају поштанске инспекције, он је за период од септембра 2023. године до децембра 2024. године остварио промет од 238.000 динара.

Такође, полицијски службеници ПУ у Врању поднели су кривичну пријаву против лица из места Несалце, општина Бујановац, због сумње да је извршило исто кривично дело. Приликом контроле његове трговинске радње у Бујановцу, спроведене у сарадњи са тржишном инспекцијом, пронађено је 165 артикала разне текстилне робе заштићених марки („Nike", „Tommy Hilfiger", „Adidas", „Diesel", „Armani EA7", „Lacoste", „Louis Vuitton"), чија процењена вредност износи око 1.500.000 динара. Ову робу осумњичени је претходно набавио и ставио у промет без потребне пратеће документације и доказа о пореклу.

У још једној акцији у Бујановцу, тамошњи полицијски службеници су у сарадњи са тржишном инспекцијом контролисали трговинску радњу лица из Бујановца и поднели кривичну пријаву због неовлашћене употребе туђег пословног имена. Том приликом пронађено је 47 артикала текстилне робе брендова „DSQUARED2", „Boss", „Gucci", „Prada", „Calvin Klein", вредности око 554.000 динара, коју је осумњичени неовлашћено ставио у промет без доказа о пореклу.

По истом основу, кривична пријава поднета је и против лица из места Велики Трновац, општина Бујановац. Контролом његове радње у Бујановцу пронађено је 56 артикала гардеробе брендова „DSQUARED2", „Boss", „Zara", „Moncler", „Louis Vuitton", „Dior" и „Gucci", укупне вредности око 660.000 динара, који су такође стављени у промет без пратеће документације.

Службеници ПУ у Врању су, након контроле трговинске радње у Бујановцу, поднели кривичну пријаву и против једног лица из места Несалце због постојања основа сумње да је извршио кривично дело неовлашћена употреба туђег пословног имена и друге посебне ознаке робе и услуга. Код њега је пронађен 141 артикал робе марки: „DSQUARED2", „Boss", „Lacoste", „Louis Vuitton", „Gucci", вредности процењене на око 1.000.000 динара, набављене и пуштене у промет без доказа о пореклу.

Такође, против једног лица из Бујановца поднета је кривична пријаву због основа сумње да је извршило кривично дело неовлашћене употребе туђег пословног имена и друге посебне ознаке робе или услуга. У његовом малопродајном објекту затечен је 101 артикал робе брендова „Hugo Boss", „Lacoste", „Tommy Hilfiger", „Gucci", „Louis Vuitton", „Kenzo", „DSQUARED2" и „Nike", процењене вредности око 288.900 динара. Ову робу је тржишна инспекција привремено одузела, с обзиром на то да је стављена у промет неовлашћено и без пратеће документације.

Службеници ПУ у Врању су поднели кривичну пријаву против једног лица из Бујановца због истог кривичног дела. Претресом куће осумњиченог у Бујановцу пронађено је 2.611 текстилних артикала, обележених знацима заштићених робних марки („Nike”, „Spiderman”, „Adidas”, „Armani”, „Gant” и др.), чија је вредност процењена на око 600.000 динара. За наведену робу нису пронађени докази о пореклу, нити пратећа документација.

Полицијски службеници ПУ у Зајечару поднели су кривичну пријаву против једног лица из Сокобање због постојања основа сумње да је извршило кривично дело неовлашћеног искоришћавања ауторског дела или предмета сродног права. Дело је извршено тако што је осумњичени неовлашћено умножио и искористио примерак ауторског дела – рачунарског програма „Microsoft Windows 10 Professional”, инсталирајући га на десктоп рачунару (ознаке 3293SNR) и користећи га у редовном пословању за потребе једног привредног субјекта, а у намери прибављања имовинске користи за себе.

Полицијски службеници ПУ у Јагодини су у јануару 2025. године поднели кривичну пријаву против једног лица због постојања основа сумње да је извршило кривична дела неовлашћене употребе туђег пословног имена и друге посебне ознаке робе или услуга и неовлашћеног искоришћавања ауторског дела или предмета сродног права. Током 2024. године, осумњичено лице је путем нерегуларних канала („црно тржиште”) набављало гардеробу са ознакама заштићених робних марки, без документације о пореклу и набавци од званичних овлашћених представника. Наведену робу, укупне количине 789 комада (тренерке, дуксеви, прслуци, јакне и друга гардероба), неовлашћено је складиштило у кући у Параћину, а потом је оглашавало и продавало путем странице на друштвеној мрежи „Facebook”, при чему је купце доводило у заблуду представљајући да је реч о оригиналним производима.

Такође, полицијски службеници ПУ у Јагодини поднели су кривичну пријаву против лица из Јагодине због основа сумње да је извршило кривична дела неовлашћеног искоришћавања ауторског дела или предмета сродног права и неовлашћене употребе туђег пословног имена и друге посебне ознаке робе и услуга. У априлу 2025. године, осумњичени је у путничком возилу са приколицом, ради стављања у промет и прибављања противправне имовинске користи, држао неовлашћено умножене примерке ауторских дела и гардеробу заштићених иностраних робних марки као што су: „Nike”, „Adidas”, „North Face”, „Puma”, „Hugo”, „Tommy Hilfiger”, „Lacoste”, „Boss” и друге. Осумњичени за наведену робу није имао доказе о пореклу нити о плаћеним царинским дажбинама, а продају је организовао на зеленој пијаци у Деспотовцу.

Полицијски службеници ПУ у Јагодини су по истом основу поднели кривичну пријаву и против једног лица из Параћина. Сумња се да је оно у свом локалу у Параћину, током 2025. године, у намери прибављања имовинске користи, неовлашћено изложило ради даље продаје 78 комада разне гардеробе, чија је тржишна вредност процењена на око 49.400 динара.

Полицијски службеници ПУ у Лесковцу поднели су кривичну пријаву против једног лица из Стајковца (општина Власотинце), оснивача трговинске радње са седиштем у Власотинцу, због постојања основа сумње да је извршило кривично дело неовлашћене употребе туђег пословног имена и друге посебне ознаке робе или услуга. Сумња се да је оно током 2023. године, у намери обмане купаца, набавило и ускладиштило ради даље продаје разну текстилну робу заштићених робних марки (442 артикла марки: „Versace”, „Hugo Boss”, „Nike”, „Paul and Shark”, „Guess”, „Tommy Hilfiger”, „Moncler”), чија је вредност процењена на око 288.900 динара, а коју је

тржишна инспекција привремено одузела. Такође, одузето је и 5.204 комада етикета заштићених робних марки („Tommy Hilfiger”, „Armani”, „Hugo Boss”, „Nike”, „Karl Lagerfeld”), процењене вредности од 429.390 динара, за које лице није поседовало прописану документацију о пореклу и плаћеном порезу.

Полицијски службеници ПУ у Нишу поднели су кривичну пријаву против једног лица из Медошевца (општина Црвени крст, Ниш), због постојања основа сумње да је извршило кривична дела недозвољене трговине и неовлашћене употребе туђег пословног имена и друге посебне ознаке робе или услуга. Осумњичени је током 2023. и 2024. године, без овлашћења за трговину, набављао већу количину парфема разних робних марки које је нудио на продају путем свог профила на друштвеној мрежи „Инстаграм”. Продату робу је купцима достављао преко поштанских оператора ЈП „Пошта Србије” Београд, „Bex express” д.о.о. Шабац, „Aks Express Kurir” Шабац и „Daily express” д.о.о. Београд, чиме је остварио противправну имовинску корист у укупном износу од 1.044.900 динара..

Полицијски службеници ПУ Нови Пазар су у 2025. години поднели кривичну пријаву против једног лица из Новог Пазара због постојања основа сумње да је извршило кривично дело неовлашћене употребе туђег пословног имена и друге посебне ознаке робе или услуга. Осумњичени је, у намери да обмане купце и стави у промет робу – разну одећу са кривотвореним знаковима робних марки као што су „Hugo Boss”, „Off White”, „Armani”, „Burberry”, „Balenciaga”, „DSQUARED2”, „Tommy Hilfiger”, „Diesel”, „Dior”, „Fendi” и друге, ближе описане у потврди о привремено одузетој роби – наведене артикле набавио на Косову и Метохији. Сумња се да се осумњичени неовлашћено и за новчану накнаду бавио трговином за чије је обављање потребна дозвола надлежног органа, тако што је у сврху даље продаје набављао поменуту кривотворену гардеробу и продавао је путем интернета, преко својих налога на друштвеној мрежи „Инстаграм”. Вредност одузете робе процењује се на око 1.500.000 динара.

Полицијски службеници ПУ Нови Пазар поднели су кривичну пријаву против једног лица из Новог Пазара због постојања основа сумње да је извршило кривично дело неовлашћене употребе туђег пословног имена и друге посебне ознаке робе или услуга. Осумњичени је, у намери да обмане купце, неовлашћено употребио туђу ознаку робе, тако што је у новембру 2025. године, ради даље продаје, произвео 160 комада патика и торби заштићених робних марки. Ови артикли пронађени су у производном погону у Новом Пазару чији је осумњичени законски заступник и директор. Вредност одузете робе процењује се на око 742.000 динара.

Полицијски службеници ПУ у Новом Саду су током 2025. године поступали у једном предмету који се односио на неовлашћену употребу туђег пословног имена и друге посебне ознаке робе или услуге. У вези са наведеним предметом поднета је једна кривична пријава против једног лица, а укупна материјална штета процењена је на 477.000,00 динара.

Полицијска управа у Пироту, поднела је кривичну пријаву против једног лица због постојања основане сумње да је извршило кривично дело неовлашћене употребе туђег пословног имена и друге посебне ознаке робе или услуга. Привремено је одузето 268 комада разне гардеробе и седам парфема са кривотвореним именима и ознакама разних робних марки, чија је вредност процењена на око 1.000.000 динара.

Такође, ПУ у Пироту је, у сарадњи са тржишном инспекцијом, извршила контролу трговинских радњи и привредних друштава на подручју Пирота, Димитровграда, Бабушнице и Беле Паланке. Том приликом одузето је 580 дечијих

играчака са неовлашћено употребљеним ознакама заштићених робних марки, чија је вредност процењена на око 148.000 динара, а против пет страних држављана поднете су кривичне пријаве. Сумња се да су осумњичени, уз другу робу увезену из Народне Републике Кине са одговарајућом документацијом, набављали и стављали у промет играчке са неовлашћено употребљеним ознакама заштићених робних марки, без доказа о њиховом пореклу.

Полицијски службеници ПУ у Прокупљу поднели су кривичну пријаву против једног страног држављанина са боравиштем у Куршумлији, због постојања основа сумње да је извршио кривично дело неовлашћеног искоришћавања ауторског дела или предмета сродног права. Сумња се да је он у својој трговинској радњи у Куршумлији ставио у промет неовлашћено умножене примерке ауторског дела – укупно 14 дечијих играчака, чија је тржишна вредност процењена на око 9.400 динара. За ову робу је утврђено да је кривотворена и да не постоји документација о њиховој набавци, након чега ју је тржишни инспектор привремено одузео уз издавање потврде.

Полицијски службеници ПУ у Смедереву поднели су кривичну пријаву против једног страног држављанина са пребивалиштем у Смедеревској Паланци, због постојања основа сумње да је извршио кривично дело неовлашћене употребе туђег пословног имена и друге посебне ознаке робе или услуга. Сумња се да је осумњичени, у својству одговорног лица у трговинској радњи у Смедеревској Паланци, у намери да обмане купце, ставио у промет играчке са кривотвореним жигом.

Полицијски службеници ПУ у Смедереву поднели су кривичну пријаву и против једног лица из Смедерева, због постојања основа сумње да је извршило кривична дела недозвољене трговине и неовлашћене употребе туђег пословног имена и друге посебне ознаке робе или услуга. Осумњичени је у својој кући у Смедереву, без овлашћења за трговину, држао ради даљег промета 728 комада парфема различитих брендова, за које није поседовао документацију о пореклу. Тржишна инспекција је утврдила да је реч о производима са кривотвореним жигом.

Полицијски службеници ПУ у Ужицу поднели су кривичну пријаву против једног лица због основане сумње да је извршило кривично дело неовлашћене употребе туђег пословног имена и друге посебне ознаке робе или услуга, при чему се укупна вредност пронађене робе процењује на око 11.540 динара.

Полицијски службеници ПУ у Шапцу поднели су две кривичне пријаве против два лица због извршеног кривичног дела неовлашћене употребе туђег пословног имена и друге посебне ознаке робе или услуга. Том приликом привремено је одузето 2.000 комада фармерки и тренерки са неовлашћено употребљеним ознакама заштићених робних марки, чија се вредност процењује на око 3.500.000 динара.

На основу приказаних предмета може се закључити да се највећи број евидентираних случајева међу подручним полицијским управама односио се на подручје Полицијске управе у Врању, где је поступано у више предмета који су обухватали веће количине текстилне робе са неовлашћено употребљеним ознакама заштићених робних марки, често намењене даљој продаји путем трговинских објеката или интернет платформи. Значајан број предмета евидентиран је и на подручју Полицијске управе у Новом Пазару**,** где су, поред промета такве робе, откривени и случајеви производње производа са неовлашћено употребљеним ознакама заштићених робних марки.

Напомиње се да подаци о одузетим предметима приказани у овом делу могу обухватати и податке из поступања тржишне инспекције, у случајевима када су мере

контроле и одузимања робе спроведене у заједничким акцијама полицијских службеника и инспекцијских органа, док у самосталним поступањима наведене радње одузимања робе предузимају полицијски службеници.

Имајући у виду да Сектор тржишне инспекције и Управа царина као органи за спровођење права интелектуалне својине, једини располажу одговарајућим капацитетима за складиштење одузете робе у оквиру својих надлежности, посебан изазов представљају случајеви у којима полицијски службеници самостално одузимају већу количину робе, када је неопходно обезбедити услове за њено чување до окончања кривичног поступка.

Старосни узраст учинилаца кривичних дела против интелектуалне својине

Анализа старосне структуре учинилаца кривичних дела из области интелектуалне својине омогућава увид у заступљеност различитих старосних категорија међу лицима обухваћеним поступањем Министарства унутрашњих послова, а подаци за 2025. годину приказани су у наредним графиконима.

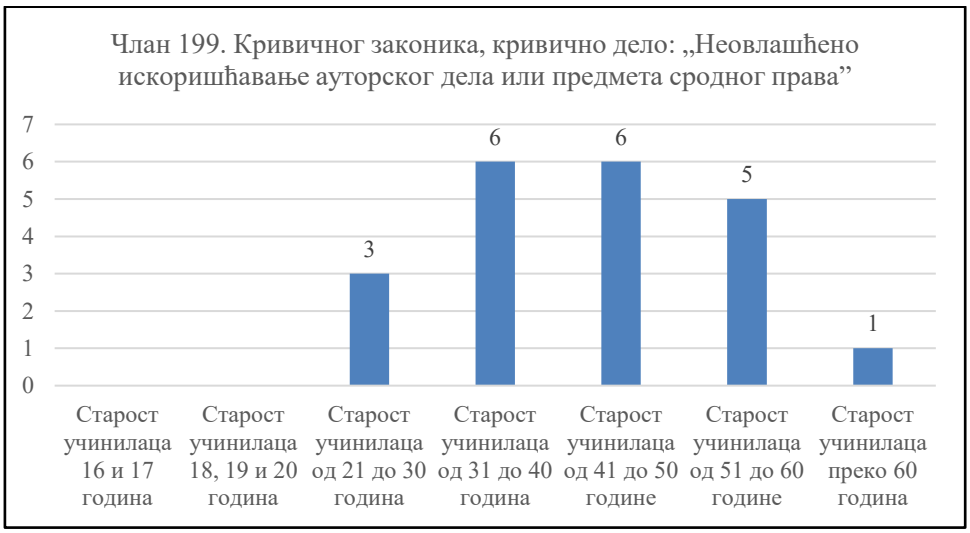

Слика 4.5.4. Број учинилаца кривичног дела из члана 199. Кривичног законика, према старосној категорији, 2025

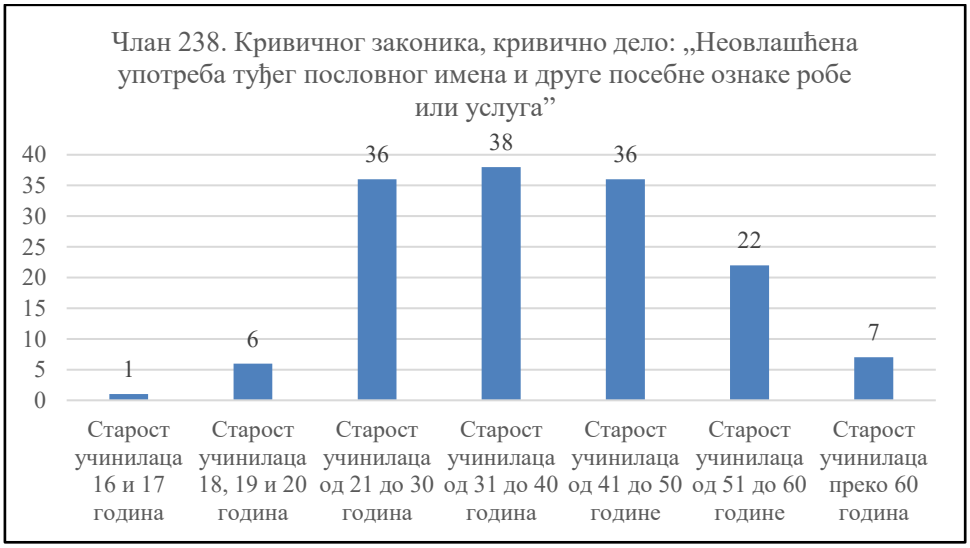

Слика 4.5.5. Број учинилаца кривичног дела из члана 238. Кривичног законика, према старосној категорији, 2025

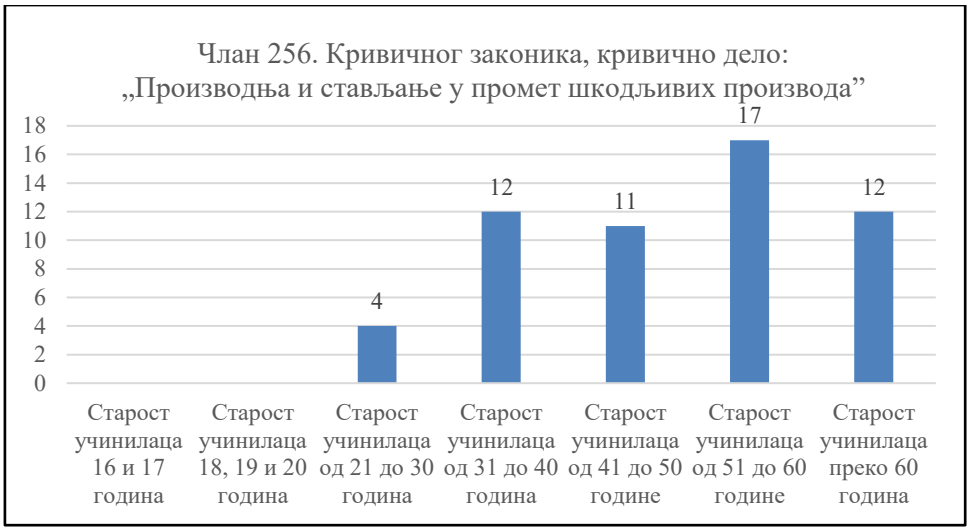

Слика 4.5.6. Број учинилаца кривичног дела из члана 256. Кривичног законика, према старосној категорији, 2025

На основу приказаних података, може се закључити да су кривична дела највише извршавала лица старости од 31-40 година. Изузетак представља кривично дело из члана 256. КЗ – Производња и стављање у промет шкодљивих производа, за које је највише регистрованих учинилаца (чак 17) старости од 51 до 60 година.

Занимљиво је да је најмлађи учинилац кривичног дела лице узраста 16 или 17 година, што указује на потребу за константном превенцијом и едукацијом младих о интелектуалној својини и последицама које повреде права интелектуалне својине могу да узрокују.

4.6. Врховно јавно тужилаштво

Јавно тужилаштво има кључну улогу у спровођењу закона у кривичноправној области. Као главни орган за гоњење учинилаца кривичних дела, тужилаштво води поступке против учинилаца кривичних дела против интелектуалне својине, чиме се обезбеђује њихово законито и ефикасно санксионисање.

Поред тога, тужилаштво координира сарадњу са другим државним органима, укључујући полицију и инспекцијске службе, како би се обезбедило ефикасно прикупљање доказа и одузимање кривотворене робе. Ова међусобна сарадња представља темељ ефикасног спровођења права интелектуалне својине у области кривичних дела.

На основу података о раду Врховног јавног тужилаштва у области повреда права интелектуалне својине издвајамо два приказа:

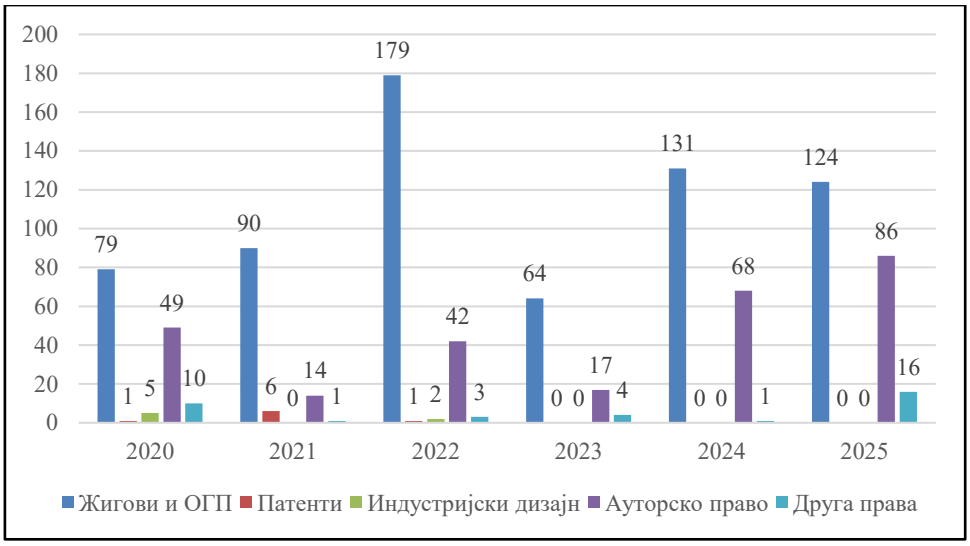

Слика 4.6.1. Број лица против којих је поднета кривична пријава, према праву интелектуалне својине, 2020-2025

Графикон показује број лица против којих су поднете кривичне пријаве јавном тужилаштву, према праву интелектуалне својине, за период 2020 - 2025[13]. Тренд показује благе осцилације са наизменичним порастима и падовима броја пријављених лица. Тако је број пријављених лица јавном тужилаштву, током наведеног периода, а који се односе на жиг и ознаке географског порекла увећан 2021. године у односу на 2020. годину за 13,92%, затим 2022. у односу на 2021. годину за 98,89%, да би 2023. у односу на 2022. годину уследио пад броја пријављених лица за 64,25%, а потом у 2024. у односу на 2023. годину уочавамо повећање за 104,69%. У 2025. години бележимо благ пад броја пријављених лица за наведене повреде права интелектуалне својине у односу на 2024. годину – 5,34%. Тренд који је описан у процентима, а који се односи на број пријављених лица за повреду права жига и ОГП, сличан је тренду који постоји и код пријављених лица за друга права интелектуалне својине.

[13] Термин „ОГП" представља ознаке географског порекла.
Термин „Друга права" подразумева повреде права из члана 198. Кривичног законика Републике Србије - Повреда моралних права аутора и интерпретатора и повреде права из члана 200. Кривичног законика Републике Србије - Неовлашћено уклањање или мењање електронске информације о ауторском и сродним правима.

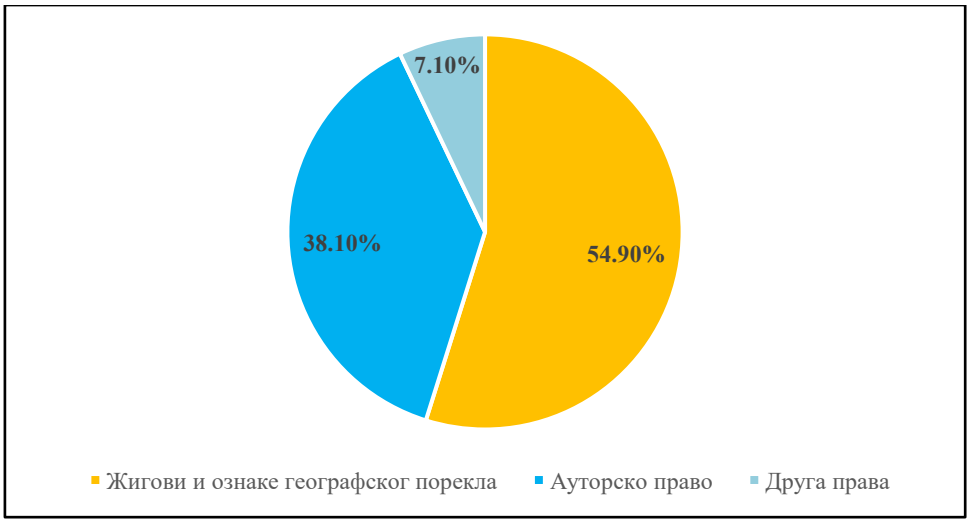

Слика 4.6.2. Проценат поднетих кривичних пријава, према праву интелектуалне својине, 2025

Подаци указују да су најчешћи предмет кривичних пријава повреде права на жиговима и ознакама географског порекла, које чине више од половине свих пријављених лица (54,9%). Заједно са ауторским правом, ова два сегмента обухватају 93% свих пријављених лица, што указује да су кривичноправни проблеми у области интелектуалне својине највише концентрисани у овим областима.

Јавно тужилаштво има значајну улогу у предметима приказаним у делу који се односи на рад Министарства унутрашњих послова, имајући у виду да се поступање полицијских службеника у области откривања и документовања кривичних дела против права интелектуалне својине остварује у сарадњи са надлежним јавним тужилаштвима. У оквиру своје законом утврђене улоге, јавно тужилаштво руководи предистражним поступком, усмерава рад полиције и предузима даље процесне радње у циљу кривичног гоњења учинилаца.

4.7. Судови

Заштита права интелектуалне својине у Републици Србији остварује се у оквиру грађанскоправног, кривичноправног и прекршајног поступка, при чему је надлежност судова уређена Законом о уређењу судова и Законом о седиштима и подручјима судова и јавних тужилаштава.

а) Грађанскоправна заштита

Према Закону о уређењу судова, у грађанскоправним споровима из области интелектуалне својине (ауторско и сродна права, проналаске, индустријски дизајн, жигове, ознаке географског порекла, топографије полупроводничких производа и права оплемењивача биљних сорти), у првом степену су надлежни:

• Виши суд у Београду, када су странке физичка лица или када за спор није надлежан други суд. На основу Закона о седиштима и подручјима судова, Виши суд у Београду има искључиву стварну и месну надлежност за ове спорове на територији целе Републике Србије, нарочито када су странке физичка лица.

• Привредни суд у Београду, када спор настане између домаћег и страног привредног друштва, предузећа, задруга и предузетника и њихових асоцијација (привредни субјекти), у спору који настане између привредног субјекта и другог правног лица у обављању делатности привредног субјекта, као и ако је у наведеном спору једна

од странака физичко лице ако је са странком у односу материјалног супарничарства. Овај суд такође има надлежност за територију целе Републике Србије.

Поступак се покреће тужбом, а ради спречавања даљих повреда права могуће је поднети и предлог за одређивање привремених мера, којима се може привремено обуставити даље вршење повреде, промет робе или пружање услуга, како би се спречио настанак ненадокнадиве штете.

О жалбама против одлука Вишег суда у Београду одлучује Апелациони суд у Београду, док о жалбама против одлука Привредног суда одлучује Привредни апелациони суд у Београду.

б) Кривичноправна заштита

Кривичноправна заштита права интелектуалне својине остварује се пред:

• основним судовима, јер су за ова кривична дела Кривичним закоником предвиђене казне затвора до осам година;

• Вишим судом у Београду, када се као објекат или средство извршења кривичног дела појављују рачунари, рачунарски системи, мреже или рачунарски подаци (кривична дела високотехнолошког криминала).

О жалбама против одлука основних судова одлучују апелациони судови, док о жалбама против одлуке Вишег суда у Београду одлучује Апелациони суд у Београду.

в) Прекршајна и привредно-преступна заштита

У случају лакших повреда права интелектуалне својине, заштита права интелектуалне својине спроводи се пред:

• прекршајним судовима због прекршаја;

• привредним судовима због привредног преступа, када је учинилац правно лице или привредни субјект.

О жалбама против одлука прекршајних судова одлучује Прекршајни апелациони суд у Београду, док о жалбама против одлука привредних судова одлучује Привредни апелациони суд у Београду.

На основу података о раду судова у споровима који се односе на повреде права интелектуалне својине за 2025. годину, издвајамо следеће податке.

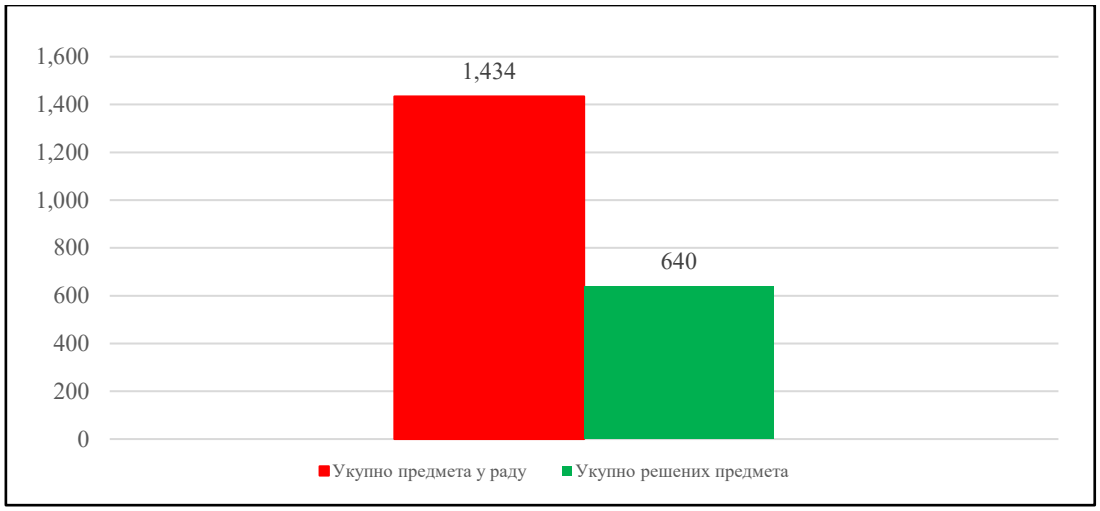

Слика 4.7.1. Укупно предмета у раду и укупно решених предмета – првостепени судови, 2025

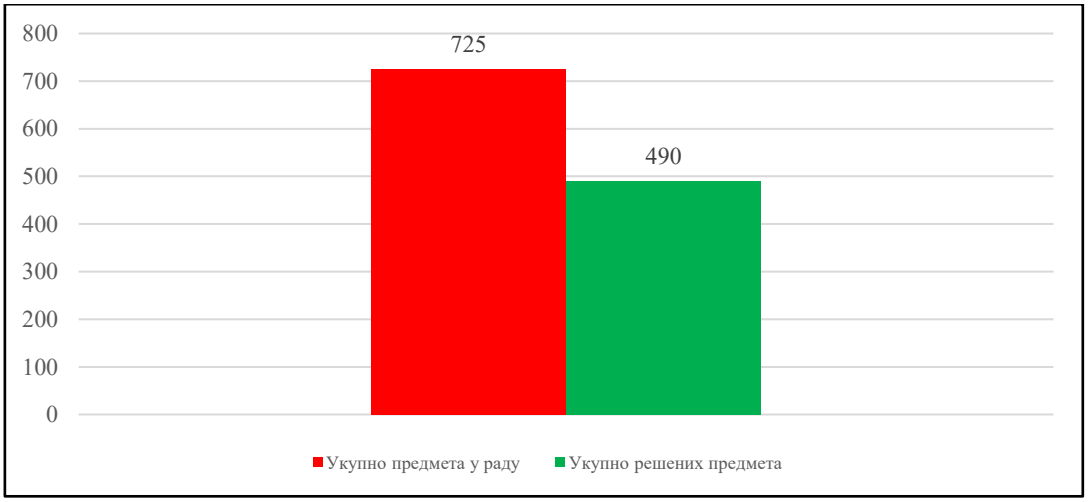

Слика 4.7.2. Укупно предмета у раду и укупно решених предмета - другостепени судови, 2025

На основу приказаних података уочава се да од укупног броја предмета у првом степену, успешно је решено 640 предмета, док је 1.400 предмета и даље у раду. С друге стране, у другостепеном поступку успешно је решено 490 предмета, док је 725 предмета у раду.

Такође, степен решавања предмета нешто повољнији код другостепених судова, где решени предмети чине 40,33% укупног оптерећења, у поређењу са првостепеним судовима где решени предмети чине 31,37%. Велики број предмета који су и даље у раду на оба нивоа (1.400 у првом и 725 у другом степену) указује на значајну укупну оптерећеност судова у области заштите права интелектуалне својине.

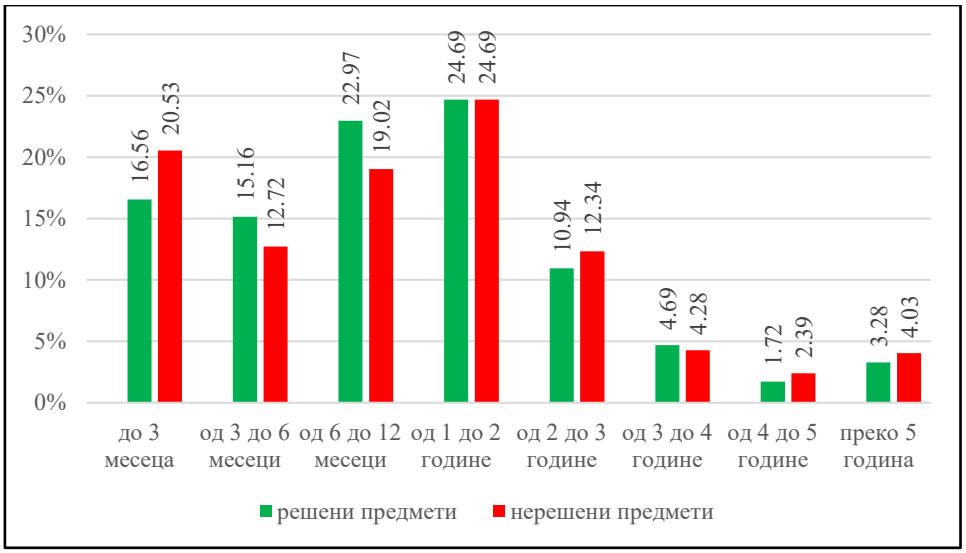

Слика 4.7.3. Трајање поступака - првостепени судови, 2025

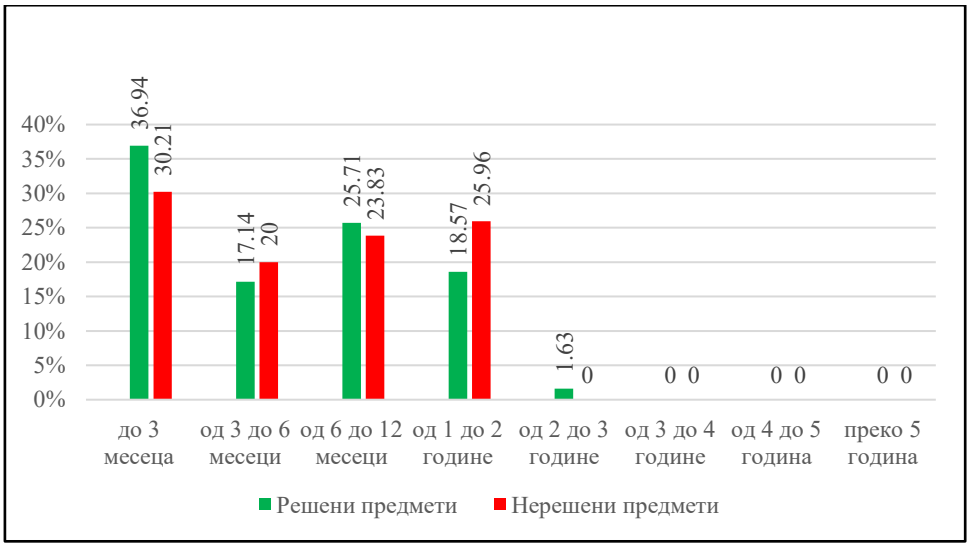

Слика 4.7.4. Трајање поступака - другостепени судови, 2025

Слике 4.7.3. и 4.7.4. приказују трајање судских поступака пред првостепеним и другостепеним судовима, односно податке о проценту решених и нерешених предмета у различитим временским периодима трајања поступка.

Највећи број првостепених предмета окончава се у року од шест месеци до две године, при чему је најзаступљенији период решавања од једне до две године. Истовремено, предмети који трају дуже од три године чине 9,69% решених и 10,20% нерешених предмета, док предмети дужи од пет година чине 3,28% решених и 3,53% нерешених предмета, што указује да су дуготрајни поступци присутни, али не представљају преовлађујући део судске праксе. Међутим, ако размотримо податке појединачних првостепених судова из прилога овог извештаја, можемо уочити да је пред Вишим судом у Београду дужина трајања поступка преко пет година заступљенија него пред Привредним судом, с обзиром да је Виши суд у Београду током 2025. године имао 21 решен и 28 нерешених предмета у овој категорији, док су пред Привредним судом остала свега четири таква нерешена предмета.

С друге стране, другостепени поступци трају осетно краће. Међу окончаним поступцима, чак 36,94% предмета решено је у року до три месеца, а преко 98% у оквиру

две године. Дуготрајни поступци су изузетак, с обзиром да је свега 1,63% решених предмета трајало је између две и три године, док предмети чије је решавање трајало дуже од три године уопште нису евидентирани.

У поређењу са првостепеним поступцима, подаци недвосмислено указују на краће трајање поступака пред другостепеним судовима и потпуно одсуство вишегодишњег заостатка пред другостепеним судовима у области заштите права интелектуалне својине.

Слика 4.7.5. Број предмета према врсти права – другостепени судови, 2025

На слици 4.7.5. приказана је расподела предмета по врстама права интелектуалне својине пред првостепеним судовима. Највећи број предмета забележен је у категорији - ауторска права и сродна права (1.276), после иду предмети чији је предмет спора жиг (147), док су спорови о свим осталим врстама права – патент, индустријски дизајн, ознака географског порекла и категорија - друго, заступљени у знатно мањем обиму (укупно 11 спорова).

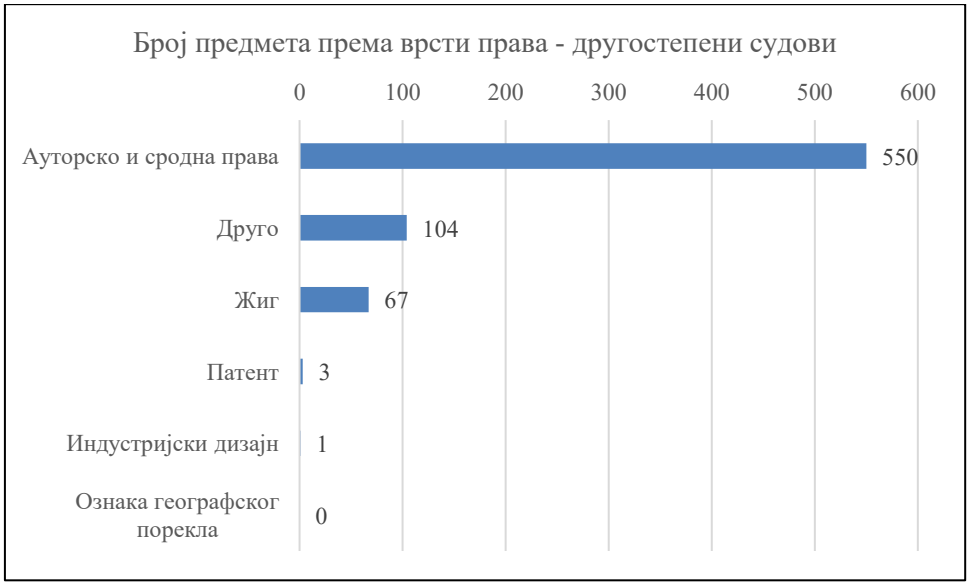

Слика 4.7.6. Број предмета према врсти права – другостепени судови, 2025

Према слици 4.7.6. закључује се да се у другостепеном поступку највише спорова води због повреда ауторских и сродних права (550), затим следе спорови из категорије - друго са (104), па спорови који је односе на жигове (67), док спорови чији су предмет патенти (3), индустријски дизајн (1) и ознака географског порекла (0), готово да нису присутни.

Наведена структура указује да су повреде ауторских и сродних права најчешћи разлог за покретање судских поступака, док су спорови који се односе на индустријска права присутни у знатно мањем обиму.

5. ПРЕДЛОГ МЕРА ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ ЗАШТИТЕ ПРАВА ИНТЕЛЕКТУАЛНЕ СВОЈИНЕ

5.1. Јачање институционалних капацитета органа за спровођење права интелектуалне својине

Образложење

Координационо тело је констатовало да кадровски капацитети појединих органа надлежних за спровођење права интелектуалне својине нису довољни за ефикасно сузбијање свих облика повреда ових права.

Недостатак кадровских капацитета, према сазнањима Координационог тела, у области интелектуалне својине највише погађа Министарство унутрашњих послова, Министарство здравља, Сектор тржишне инспекције Министарства унутрашње и спољне трговине, као и Посебно одељење за борбу против високотехнолошког криминала Вишег јавног тужилаштва у Београду с обзиром на растући проблем повреда права на интернету.

Посебну пажњу потребно је посветити јачању стручних капацитета за поступање у случајевима повреда права интелектуалне својине путем интернета, нарочито када су у питању лекови и други производи који могу угрозити здравље и безбедност људи. Растући број онлајн повреда права захтева прилагођавање рада надлежних органа и већи фокус на откривање и сузбијање ових облика повреда, поред контроле физичког промета кривотворене робе.

Предлог мере

Координационо тело предлаже Влади Републике Србије да настави са јачањем кадровских капацитета горе наведених органа за спровођење права интелектуалне својине, као и да обезбеди континуирану стручну обуку службеника, јавних тужилаца и судија који поступају у предметима повреда права интелектуалне својине, а посебно у области повреда права које се одвијају путем интернета.

5.2. Унапређење законског оквира за ефикасније сузбијање повреда права интелектуалне својине

Образложење

Највећи део робе којом се повређују права интелектуалне својине данас се продаје путем интернета.

Посебан ризик представљају фалсификовани лекови, суплементи, играчке, козметички производи и друга роба која, поред тога што представља повреду права интелектуалне својине, може представљати и ризик по здравље и безбедност људи.

Иако важећи прописи забрањују промет лекова путем интернета, постојећи правни оквир не обезбеђује ефикасне механизме за поступање инспекције за лекове у циљу спречавања ових појава.

Простор за унапређење ефикасности заштите права интелектуалне својине постоји и у оквиру Закона о посебним овлашћењима ради ефикасне заштите права интелектуалне својине. Имајући у виду да су активности на припреми измена и допуна овог закона започете у оквиру раније формиране радне групе, али нису окончане, потребно је наставити рад у оквиру радне групе на њиховој припреми.

Један од важних праваца даљег унапређења домаћег правног оквира јесте наставак усклађивања законодавства са правним тековинама Европске уније, посебно у области дигиталних услуга и механизама за ефикасније сузбијање повреда права интелектуалне својине на интернету.

Предлог мере

Координационо тело предлаже да се изменама одговарајућих прописа, инспекцији Министарства здравља надлежној за лекове и медицинска средства обезбеде изричита овлашћења за предузимање управних мера ради онемогућавања приступа интернет садржајима путем којих се незаконито врши промет лекова, а којима се посредно најчешће врши и повреда права интелектуалне својине. Као модел може послужити члан 122. Закона о играма на срећу, који успешно омогућава надлежној инспекцији да тражи оператору електронских комуникација онемогућавање приступа одређеној интернет адреси.

Истовремено, потребно је обезбедити услове за наставак припреме измена и допуна Закона о посебним овлашћењима ради ефикасне заштите права интелектуалне својине, у циљу унапређења механизма за поступање надлежних органа, а у оквиру радне групе за доношење измена и допуна овог прописа.

Такође, Координационо тело предлаже да се настави усклађивање домаћег законодавства са правним тековинама Европске уније, укључујући преузимање одговарајућих решења из Уредбе (ЕУ) 2022/2065 о јединственом тржишту дигиталних услуга (Digital Services Act – DSA) која омогућавају ефикасније поступање према незаконитом садржају на интернету, укључујући и садржај којим се повређују права интелектуалне својине.

5.3. Обезбеђивање одговарајућих услова за складиштење привремено одузете робе

Образложење

Ефикасно спровођење права интелектуалне својине непосредно зависи од могућности надлежних органа да привремено одузму робу којом се повређују ова права и омогуће њено безбедно складиштење до окончања поступка.

Координационо тело је констатовало да, изузев Управе царина и Сектора тржишне инспекције Министарства унутрашње и спољне трговине, други органи који спроводе права интелектуалне својине не располажу складишним простором за одузету робу. Овај проблем је посебно изражен у поступању Министарства здравља.

Као последица таквог стања, Министарство унутрашњих послова приликом заједничког поступања са Министарством здравља преузима привремено одузету робу,

иако ни само не располаже складишним капацитетима, имајући у виду да су капацитети Дирекције за управљање одузетом имовином редовно попуњени.

Посебан проблем представљају лекови, медицинска средства, суплементи и хемијски производи који захтевају посебне услове складиштења.

Предлог мере

Координационо тело предлаже Влади Републике Србије да обезбеди Министарству здравља услове за складиштење привремено одузетих лекова и медицинских средстава, као и могућност ангажовања правних лица из приватног сектора која испуњавају прописане услове за складиштење лекова и медицинских средстава, када за то не постоје одговарајући капацитети у оквиру државних органа.

Осим тога, потребно је обезбедити простор за складиштење и друге робе коју самостално одузима Министарство унутрашњих послова, а за коју нема места код Дирекције за управљање одузетом имовином, а нарочито за ону која може представљати опасан отпад, као што су фалсификовани хербициди и други хемијски производи.

5.4. Системско решавање питања уништавања кривотворене робе која има карактер опасног отпада

Образложење

Поред проблема складиштења, Координационо тело је констатовало да у пракси постоји озбиљан проблем уништавања кривотворене робе која, у складу са прописима којима се уређује управљање отпадом, има карактер опасног отпада.

Овај проблем се најчешће односи на кривотворене лекове, медицинска средства, суплементе, средства за заштиту биља, хемијске производе и другу робу која захтева посебан начин транспорта и уништавања. За поједине категорије ових производа у Републици Србији не постоје овлашћени оператери који располажу неопходним техничким капацитетима за њихово безбедно уништавање, због чега се роба и након правноснажног окончања поступка задржава у складиштима државних органа.

Предлог мере

Координационо тело предлаже да се Министарство заштите животне средине активније укључи у решавање овог питања, кроз сарадњу са Координационим телом и органима за спровођење права интелектуалне својине, ради предузимања активности усмерених на успостављање одрживог система транспорта и уништавања кривотворене робе која има карактер опасног отпада.

Владимир Марић

Председник
Координационог тела за ефикасну заштиту
права интелектуалне својине
у Републици Србији